

Privatbanka Magazine

JESEŇ/ZIMA 2014

**ROZHOVOR
S MARKOM DOSPIVOM,
PARTNEROM SKUPINY
PENTA**

**AKO V ŽIVOTE DOSIAHNUŤ
FINANČNÚ SLOBODU?**

**SPORENIE A INVESTOVANIE
NA SLOVENSKU**

**SPORENIE VO FORME
INVESTOVANIA.
JEDNORAZOVO,
ALEBO PRAVIDELNE?**

ĎALŠÍ ČLEN EUORODINY

**VÝTVARNÉ UMENIE
NIE JE LEN O ESTETIKE**

PRIVATBANKA WEALTH MANAGEMENT

Váš finančný priestor

Priestor pre Váš
VÝNOS

Priestor pre Vaše
AKTIVITY

Priestor pre Váš
ŽIVOTNÝ ŠTÝL

Priestor pre Váš
KAŽDODENNÝ ŽIVOT

Ing. Mgr. Ľuboš Ševčík, CSc.
predseda predstavenstva a generálny riaditeľ
Privatbanky, a. s.

Milí čitatelia, vážení klienti,

opäť držíte v rukách nové číslo nášho Privatbanka magazínu. Tentoraz jesenné. A keďže na 31. októbra pripadá Svetový deň sporenia, hlavnou témou prezentovaných odborných príspevkov je práve sporenie prepojené s témou investovania. Ale nielen o týchto témach sa dočítate na stránkach najnovšieho vydania nášho časopisu.

Hneď v jeho úvode, v rubrike „Predstavujeme Vám“, prinášame rozhovor s významným predstaviteľom skupiny Penta – s jej partnerom Markom Dospivom. Porozprával nám niečo o histórii skupiny, o jej významnom pražskom projekte Florentinum a tiež o našej banke.

V úvodnej rubrike krátko predstavujeme aj nového riaditeľa Odboru privátneho bankovníctva Privatbanky, a. s., Jozefa Krammera. Doterajší riaditeľ odboru Michal Šubín stál pri zrode nášho privátneho bankovníctva a dovedol ho medzi lídrov na slovenskom trhu. Teraz však z banky odišiel, aby realizoval svoje nové profesionálne vízie v zahraničí. Verím, že pod vedením pána Krammera bude Odbor privátneho bankovníctva pokračovať vo vynikajúcich výsledkoch a bude pýchou Privatbanky, a. s. Rozsiahlejší rozhovor s pánom Krammerom prinesieme v nasledujúcom vydaní Privatbanka Magazine.

Základom časopisu sú aj tentoraz rubriky „Finančné riešenia“ a „Analýzy“. V prvej z nich nový riaditeľ Odboru privátneho bankovníctva prostredníctvom článku „Ako dosiahnuť finančnú slobodu?“ dokazuje, že vie nielen riadiť privátnych bankárov, ale aj pútať písať o zaujímavých finančných témach. Dosiahnutie finančnej slobody je téma s veľkým T, lákavá a zároveň zradná. V každom prípade, cieľom klienta by nemala byť krátkodobá špekulácia a túžba po rýchlym zisku a zbohatnutí... Druhým príspevkom v tejto časti časopisu je článok senior privátnej bankárky Ľubice Homerovej, v ktorom predstavuje rôzne formy sporenia a sporiacích produktov. Dlhodobé sporenie sa podľa nej zmenilo na dlhodobé investovanie, avšak cieľ ostáva rovnaký: sporiť na horšie časy.

V druhej nosnej rubrike časopisu „Analýzy“ nájdete až päť zaujímavých príspevkov. V prvom

z nich sa riaditeľ nášho Odboru asset managementu Mojmir Hojer venuje téme sporenia prostredníctvom pravidelného investovania do cenných papierov, pričom porovnáva jednorazové a pravidelné investovanie. Aj sporenie v tejto sofistikovanejšej forme by zrejme malo byť pravidelné... Nasleduje článok vrchného riaditeľa Úseku privátneho bankovníctva Mirona Zelinu, venovaný sporeniu a investovaniu na Slovensku. Sme určite sporivým národom, a dnes si môžeme vyberať z celého radu sporiacich a investičných produktov. Zatiaľ však nie sme naučení investovať dlhodobo a zďaleka nie vždy sa nám darí investovať tak, aby naše úspory reálne rástli, teda aj po zohľadnení inflácie. V ďalšom článku sa nám opäť prihovorí riaditeľ odboru privátneho bankovníctva Jozef Krammer. Jeho ďalšou témou je konzervatívne investovanie v prostredí nízkych výnosov z dlhopisov. Riešením je tu aktívne riadené portfólio, teda nosná služba v rámci ponuky nášho privátneho bankovníctva. Hlavný ekonóm banky Richard Tóth nám vo svojom príspevku priblíži Litvu – krajinu, ktorá sa 1. januára 2015 stane novým členom eurozóny. A v poslednom „finančnom“ príspevku zástupca našej Reprezentácie v Prahe Alexander Cetl opisuje tradičné správanie českých klientov a produkty, ktoré preferujú. Princíp otvorenej architektúry, ktorá je silnou stránkou Privatbanky, a. s., aj na českom trhu, je výzvou pre našich klientov i pre nás samotných.

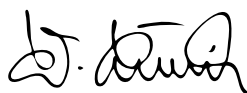
V Privatbanka Magazine sa však nevenujeme len čisto finančným témam. Zaujímavou a príťažlivou oblasťou sú napríklad investície do umenia. V tejto súvislosti Vám v rubrike „Štýl“ predstavíme Erika Šilleho, výrazného predstaviteľa mladej generácie slovenských výtvarníkov.

I keď sme „konzervatívni bankári“, oblasťou záujmu Privatbanky, a. s., je aj šport. V závere magazínu sme sa porozprávali s našim najlepším cyklistom Petrom Saganom a s prezidentom Slovenského zväzu cyklistiky Petrom Privarom. Prezradili nám, ako sa dostali k tomuto náročnému športu, porozprávali o svojich úspechoch a plánoch do budúcnosti, a tiež nám povedali niečo o financovaní slovenskej cyklistiky.

Vážení klienti, milí čitatelia,

tentoraz sme pre Vás pripravili obsiahlejší Privatbanka Magazine v porovnaní s predchádzajúcimi vydania. Verím, že v týchto chladnejších dňoch si doma pri kozube alebo v kancelárii nájdete čas na jeho prečítanie, pri ktorom sa poučíte i pobavíte.

V roku 2014 už nebudem mať možnosť prihovoriť sa Vám zo stránok nášho časopisu, a preto mi dovoľte zaželať Vám úspešné dni v závere roka a taktó s predstihom aj krásne vianočné sviatky, pohodu, no a potom dynamický vstup do nového roka. Ak sa budete zaoberať akoukoľvek otázkou týkajúcou sa finančných riešení a investovania, sme a budeme Vám vždy k dispozícii!

obsah

PREDSTAVUJEME VÁM

Rozhovor
s Markom Dospivom,
partnerom skupiny Penta

4 – 7

FINANČNÉ RIEŠENIA

Ako v živote dosiahnuť
finančnú slobodu?

8 – 10

ANALÝZA

Sporenie vo forme investovania.
Jednorazovo, alebo pravidelne?

Sporenie a investovanie
na Slovensku

11 – 17

ANALÝZA

Kam konzervatívne investovať
Ďalší člen eurorodiny

18 – 23

PRIVATBANKA V ČR

Otvorená architektúra nie je
obyklá

24

AKTUALITY

Rezidencie Pri mýte
Bory Mall otvorí svoje brány
už v novembri

25 – 26

ŠTÝL

Výtvarné umenie
nie je len o estetike
Cyklistika

27 – 30

Penta má všetky predpoklady na to, aby dlhodobo patrila medzi lídrov

Rozhovor s Markom Dospivom, partnerom skupiny Penta

Marek Dospiva
partner skupiny Penta

V máji tohto roka bolo v Prahe otvorené administratívne centrum Florentinum, v ktorom sa už zabývala aj Privatbanka. Je to projekt skupiny Penta, na ktorý je právom hrdý aj jej jediný český partner Marek Dospiva. V rozhovore s ním sme sa spýtali nielen na Florentinum, ale aj na ďalšie projekty, ktoré má na starosti.

> Na čo ste vo svojej doterajšej kariére v rámci Penty najviac hrdý?

V tomto roku je to už dvadsať rokov, čo sme Pentu založili. Som hrdý na to, že dnes patrí medzi najvýznamnejšie investičné skupiny v regióne, že jej príbeh je spojený s prácou pre desiatky tisíc ľudí a že tu pracujú vynikajúci odborníci a profesionáli, ktorí našli v Pente svoje uplatnenie a seberealizáciu.

> Ako by ste predbežne zhodnotili tento rok? Podarí sa Vám naplniť ciele, ktoré ste si na začiatku roka stanovili?

Pokračujeme v stratégii odpredaja menších firiem. Realizovali sme predaj paroplynového cyklu PPC, PetCentier a Novesu. Dokončili sme kúpu siete lekární v Poľsku, čím sa Dr.Max stal hráčom číslo dva na tamjšom trhu. V realitnom developmente sa podarilo dokončiť a úspešne otvoriť náš pražský projekt Florentinum, ktorému sa aj komerčne veľmi darí.

> Aká je v súčasnosti obsadenosť Florentina?

Ani nie rok od dokončenia máme 85% obsadenosť. Florentinum získalo celý rad domácich aj medzinárodných ocenení vrátane prestížneho CEEQA za najlepší kancelársky projekt v strednej a vo východnej Európe za rok 2014. Florentinum je takisto držiteľom najvyššej úrovne medzinárodnej zelenej certifikácie budovy LEED Platinum. Som rád, že Florentinum neznamená len špičkové administratívne centrum, ale aj otvorenie úplne nového verejného priestoru v podobe námestia a parku s kvalitnou architektúrou a „génium loci“ na špičkovej európskej úrovni. A s tým je spojená aj realizácia vízie zveľaďovania celého okolia tejto centrálnej časti mesta. Drobnými príkladmi sú zrekonštruovanie ulice Na Florenci na naše náklady a oprava strechy a fasády Desfourského paláca.

Vizitka:

Marek Dospiva

Dátum a miesto narodenia:

1969, Kutná Hora

Vzdelanie:

Moskovský štátny inštitút medzinárodných vzťahov (MGIMO) 1987 – 1993

Práca:

Od roku 1994 je partnerom a zakladateľom investičnej skupiny Penta

V Pente sa zaoberá riadením podnikových investícií a realitných projektov v Českej republike. Zároveň je zodpovedný za expanziu a biznis development v Nemecku.

> Má Penta aj ďalšie plány v tejto lokalite Prahy?

Prípravujeme ambiciózny projekt rozvoja územia v okolí Masarykovho nádražia, ktoré bezprostredne susedí aj s Florentinom. Ide o jednu z najzanedbanejších častí centra Prahy. V tomto období finalizujeme architektonickú súťaž, do ktorej sa zapojila špička medzinárodnej a aj domácej architektúry. Máme tú česť postaviť v centre Prahy

úplne novú ulicu, čo je príležitosť, ktorá sa naskytne tak jedenkrát za sto rokov. Aj preto k tomu pristupujeme s veľkou pokorou. Spolu s Florentinom by tak v tejto lokalite vznikol nový Central Business District, ktorý by v sebe zahŕňal nielen administratívne priestory, ale aj obchody a bývanie. Je to unikátna lokalita v centre s excelentným dopravným napojením.

> Ktoré ďalšie realitné projekty sú aktuálne Vašou prioritou?

V Prahe už staviame prvú časť projektu Waltrovka, ktorá sa volá Aviatica. Ide o administratívnu budovu. Pripravujeme aj začiatok výstavby bytov v tejto lokalite, ktorá by sa mala začať v budúcom roku. Posledným aktuálnym pražským realitným projektom je administratívna budova na Novom Smíchove, ktorá je v štádiu prípravy. V Bratislave dokončujeme nákupné centrum Bory Mall, ktoré bude otvorené už 13. novembra. Zatiaľ výborné výsledky má aj bratislavský rezidenčný projekt Pri Mýte. Ide v súčasnosti o najväčší aktívny rezidenčný projekt v našom portfóliu. O byty je veľký záujem.

V tomto roku sa nám tiež podarilo vstúpiť na poľský realitný trh, kde aktuálne pripravujeme prvý administratívny projekt vo Varšave.

> Ako sa darí Aeru Vodochody?

Aero dokončilo po rokoch systematického úsilia predaj lietadiel L-159 do USA a snád

nemá v Českej republike obdobu, odobralo kladné stanovisko k štúdiu environmentálnych dosahov. Stanovisko je dôležité pre ďalší postup smerujúci k získaniu územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Ministerstvo podľa nás postupovalo protizákonne a my sa budeme snažiť dosiahnuť obrat

Privatbanka je pevnou súčasťou našej skupiny

nádejne sa môže skončiť aj ďalší obchod s týmito lietadlami v Iraku. Aero je výborne fungujúca firma so zazmluvneným zákaznickým portfóliom, čo by malo viesť k zdvojnásobeniu tržieb do roku 2018. Firmu si plánujeme najbližšie 2 roky nechať a potom rozhodneme o ďalšej stratégii. Ja si viem predstaviť, že by sa Aero stalo dlhodobou súčasťou portfólia Penty.

> Pente sa však nedarí začať výstavbu vodochodského letiska.

Ministerstvo životného prostredia nám veľmi neštandardným rozhodnutím, ktoré

aj využitím dostupných právnych prostriedkov. Na projekt sa nechystáme rezignovať, naopak, sme presvedčení, že druhé letisko pre Prahu je dobrý projekt, ktorý podporí cestovný ruch a prinesie stovky až tisíce nových pracovných miest. Z pohľadu veľkosti Penty však predstavuje projekt vodochodského letiska skôr menšiu investíciu, do ktorej by sme samostatne asi nikdy nešli, keby sme letisko „nezdedili“ ako súčasť Aera Vodochody. A v neposlednom rade nás samotná predajná zmluva, ktorú sme uzatvorili pri kúpe Aera, zaväzuje prevádzkovať letisko vo Vodochodoch ďalších 25 rokov.

Investičná skupina Penta usporiadala 15. mája slávnostné otvorenie Florentina pod názvom Grand Opening. Túto veľkolepú slávnosť otvoril svojím prejavom partner investičnej skupiny Penta Marek Dospiva.

> Kde vidíte Pentu napríklad o 10 rokov?

Budem spokojný, ak sa nám bude dariť rozvíjať a zväčšovať naše hlavné investičné platformy v zdravotníctve, vo finančných službách, výrobe, v retaili a realitnom developmente. Penta má všetky predpoklady na to, aby dlhodobo patrila medzi lídrov v biznisoch, ktorým sa ve-

nujeme. Naším cieľom je, aby Penta ako celok bola čo najatraktívnejším miestom pre tých najlepších profesionálov na trhu.

> Aké miesto má Privatbanka v rámci skupiny Penta?

Privatbanka je pevnou súčasťou našej skupiny. Podieľa sa na financovaní našich projektov, čím vytvára aj pre svojich klientov atraktívne investičné príležitosti napríklad v podobe korporátnych dlhopisov. Privatbanka tak umožňuje, aby sa jej klienti podieľali na podnikateľskom úspechu Penty. O investície širšej verejnosti do dlhopisov

Penty je prostredníctvom Privatbanky tiež záujem, čo dokázali úspechy verejných emisií dlhopisov pod značkou Penta Public.

> V Privatbanke sa venujeme a vzdelávame v oblasti umenia, táto téma zaujíma aj našich klientov. Máte aj Vy blízky vzťah k umeniu?

Mám rád umenie a aj v priestoroch Florentina sme zriadili umeleckú galériu. Podporujeme činnosť umeleckej akadémie pod názvom Art Lovers Academy. Je to projekt, ktorý je určený pre laickú verejnosť so záujmom o vzdelávanie sa v tejto oblasti.

V exkluzívnych priestoroch budovy Florentina má od 1. mája svoje sídlo aj české zastúpenie Privatbanky, a. s.

Privatbanka má nového šéfa privátneho bankovníctva

Privatbanka má od 15. augusta nového riaditeľa Odboru privátneho bankovníctva. Po odchode Michala Šubína, ktorý sa po deviatich rokoch na tejto pozícii rozhodol odísť naplňať svoje osobné výzvy v inom biznise, sa ním stal Ing. Jozef Krammer. Do Privatbanky, a. s., nastúpil na post privátneho bankára v decembri roku 2007, od januára 2010 pôsobil ako zástupca riaditeľa Odboru privátneho bankovníctva.

Jeho víziou je posunúť privátne bankovníctvo do širšieho povedomia klientov, rozšíriť škálu produktov Privatbanky, a. s., o nové typy finančných nástrojov a inovatívne modely správy majetku.

„Chcel by som zmeniť aj vnímanie Privatbanky na trhu. Ak klient hľadá vysoko výnosný korporátny dlhopis, osloví nás, no iné investície si rieši vo svojej banke, resp. hľadá iných partnerov na vyriešenie svojej potreby. A toto mám ambíciu zmeniť. Privatbanka má otvorenú investičnú architektúru. Vieme byť teda klientovi partnerom aj v iných oblastiach investovania,“ hovorí Jozef Krammer.

Všetky svoje plány a vízie, a určite aj niečo zo svojej histórie a súkromia, nám predstaví v ďalšom vydaní, v ktorom prinesieme rozhovor s ním.

Privatbanka má otvorenú investičnú architektúru

Ako v živote dosiahnuť finančnú slobodu?

Chceli by ste dosiahnuť vo svojom živote finančnú slobodu? Úplne jednoduchá otázka, na ktorú by azda každý z nás odpovedal rovnako: samozrejme, že áno.

Ing. Jozef Krammer
riaditeľ Odboru privátneho bankovníctva

tom môžeme, ale nemusíme pracovať. Domnievam sa, že to je to, čomu sa hovorí sloboda: aktíva sú natoľko veľké, že rastú samy od seba.

Možnosť voľby

Sloboda úzko súvisí s možnosťou voľby. Ak budete mať viac peňazí, budete mať i viac možností. Zamyslite sa nad tým. Každý by chcel dosiahnuť finančnú slobodu, no len málokto o tom skutočne premýšľa. Ľudia majú záujem o vyššie vzdelanie, pretože veria, že im to môže priniesť vyššiu pozíciu i viac peňazí. No vyššia pozícia si zvyčajne vyžaduje viac času a nemusí sa zákonite spájať s finančnou slobodou. Ako je to možné? Jednoducho. Neexistuje

Nie sme pripravovaní na to, aby sme dosiahli finančnú slobodu. Sme vychovávaní tak, aby sme vyštudovali a našli si slušné zamestnanie. Každý, kto sa chce naučiť, ako dosiahnuť finančnú slobodu, musí vynaložiť vlastné úsilie a stanoviť si, čo od svojej investície očakáva.

Finančná gramotnosť

Všetci by sme boli radi, ak by naše peniaze zarábali alebo aspoň nestrácali na hodnote. Nech zarábame akúkoľvek sumu, o ťažko zarobené peniaze nechceme prísť. Zaujímavý je však výrok mnohých obyvateľov na Slovensku: „Keby som zarábal milióny, vedel by som sa o ne dobre postarať. Ale dostávam iba mizerný plat a neviem, kam všetky peniaze pomiznú.“

Finančná gramotnosť v sebe skrýva práve toto. Naozaj by sa o peniaze mali vedieť

Sloboda úzko súvisí s možnosťou voľby

Mnohí by dokonca odpovedali bez toho, aby sa zamysleli nad tým, čo to vlastne finančná sloboda je. Aká je teda jej definícia? Znamená to byť bohatý, nemať žiadne dlhy a už nikdy nemať problémy s peniazmi? Alebo že môžeme robiť, čo chceme, kde chceme, s kým a kedykoľvek chceme, a mať pritom dostatok peňazí na to, aby sme to mohli urobiť?

Finančná sloboda môže znamenať pre každého niečo iné. Pre niekoho možno aj to, že sa nebude musieť už nikdy prebúdzat na budík a robiť niečo, čo ho nebaví. Pre mňa to znamená, že okrem nepredvídateľných katastrofických zmien majetok automaticky rastie, má veľký náskok pred infláciou a pri-

tiť žiadna univerzita, ktorá by mala kurz alebo predmet s názvom Finančná sloboda alebo Tvorba bohatstva.

postarať len tí najmajetnejší? Finančná gramotnosť je veľmi vážna a široká otázka. Rezonuje celosvetovo. Súvisí s tým,

že finančný sektor sa vyvíja veľmi rýchlo, objavujú sa nové sofistikované produkty, združené produkty z viacerých oblastí finančného trhu. Vzdelanie spotrebiteľa často nestačí, aby produktom porozumel. Ak aj porozumie, naštudovaniu musí venovať veľa času.

Dlhodobé investovanie, cesta k finančnej slobode

Investovanie nie je ani zďaleka také ťažké, ako sa mnohým ľuďom zdá. Prvým krokom, väčšinou tým najťažším, je zvolenie účelu, na ktorý chcete svoje peniaze používať a kvôli ktorému ich chcete investovať.

Majú vám investované peniaze slúžiť ako pohotovostná rezerva, ktorá má byť veľmi konzervatívna, a zároveň vám prinášať o trochu lepší výnos než termínovaný vklad v banke? Alebo si chcete pravidelne odkladať časť svojho príjmu a dlhodobo si tak vytvárať rezervu na svoj dôchodok? Alebo ide o peniaze, ktoré sú „navyše“ a vy ich chcete v dlhodobom horizonte nadpriemerne zhodnocovať?

Našou radou na začiatok je, aby vaším cieľom nebola krátkodobá špekulácia a túžba po rýchlom zisku. Finančné trhy vedia byť v krátkom časovom horizonte veľmi zradné, naopak, v tom dlhšom fungujú úplne spo-

ľahlivo. Krátkodobá špekulácia a snaha „načasovať trh“ môže priniesť rýchly zisk, ale tiež bolestivé straty. Naopak, spoľahlivým návodom na vytváranie úspor a ich zmys-

ločnosť a v konečnom dôsledku aj život ľudí. Hovoríme o silných, nadnárodných spoločnostiach, tzv. blue-chips, pre ktoré je špecifické, že ich produkty či služby sú populár-

Naša rada je, aby vaším cieľom nebola krátkodobá špekulácia a túžba po rýchlom zisku

luplné zhodnocovanie je neustále dlhodobé investovanie so zodpovedným dodržiavaním investičnej disciplíny.

Jednou z najpopulárnejších foriem, ako dlhodobo aktívne investovať, je nájsť vhodné spoločnosti, respektíve aktíva, ktoré generujú pravidelný výnos. Aktívnym investovaním rozumieme pravidelné či menej pravidelné rozhodovanie investora. Medzi aktíva, ktoré generujú pravidelný výnos, patria okrem iného niektoré spoločnosti. Na čo by ste sa mali zamerať pri ich výbere?

Charakteristické pre stabilné spoločnosti sú ich veľkosť a dôležitosť. Od nich závisí chod globálnej ekonomiky, fungovanie krajín, spo-

ne a nenahraditeľné. Ďalším znakom týchto gigantických spoločností je, že prakticky nemajú veľkú konkurenciu. Náhrada ich tovarov či služieb by bola príliš nákladná, a preto dominujú svetu. O aké spoločnosti ide? Nemusíme príliš dlho rozmýšľať, stačí sa rozhliadnuť a zistíme, že každý deň sa s produktmi, tovarmi či so službami týchto spoločností stretávame. Zamyslite sa nad tým, čo máte veľmi radi, čo zbožňuje vaša rodina, a urobte si analýzu trhu.

Dlhodobé investície by mali ponúkať ochranu vloženého kapitálu pred infláciou, mali by byť teda relatívne bezpečné, ich zhodnotenie v dlhšom horizonte by malo ponúkať výhodu kumulatívneho výnosu. Investícia je vo svojej podstate niečo, o čo sa nemusíte starať, iba ak zavolať svojmu privátnemu bankárovi s nákupným či predajným pokynom.

Ako sa menili sporiace produkty v čase

Ing. Ľubica Homerová
senior privátna bankárka

Bankovníctvo založené na zhodnocovaní úspor sa objavuje už v Babylone a je evidentné, že sporenie je blízke ľuďom oddávna a vytváranie si finančných rezerv na účely budúcich investícií alebo v prípade neočakávaných udalostí je prirodzenou súčasťou rodinného rozpočtu už od nepamäti.

Typickými produktmi sporenia (investovania) v moderných dejinách sú:

- > Vkladné knižky
- > Sporožirové účty
- > Termínované vklady
- > Stavebné sporenie
- > Podielové fondy (kolektívne investovanie)
- > Dlhopisy
- > Akcie
- > Štruktúrované produkty

Pre priaznivcov klasického spôsobu sporenia je v ponuke bánk **vkladná knižka** – buď bez výpovednej lehoty, alebo s výpovednou lehotou. Oblúbená bola najmä u staršej generácie, ktorá si mohla svoje nasporené prostriedky a úroky kontrolovať v papierovej knižke. Ale dnes je tento typ produktu skôr v útlme.

Sporožiro ako kombinácia sporenia a bežného účtu súviselo so zavedením bezhotovostného platobného styku v 40. rokoch minulého storočia a u nás sa rozšírilo najmä po zavedení bezhotovostného vyplácania miezd.

Najpopulárnejším sporiacim produktom je **termínovaný vklad**. Je to produkt bánk, ktorý umož-

ňuje zhodnotiť peňažné prostriedky počas pevne stanoveného obdobia. Úroková sadzba počas tohto obdobia zostáva nezmenená. Nevýhodou termínovaného vkladu môžu byť sankcie pri predčasnom zrušení vkladu uplatňované zo strany bánk. Sankcie znižujú výnosnosť vkladu až natoľko, že klient prichádza o časť úrokov, celý úrok alebo dokonca aj časť istiny. Na druhej strane výhodou je, že v rámci platnej legislatívy sú tieto chránené (do určitej výšky) Fondom na ochranu vkladov.

Stavebné sporenie sa väčšinou využíva ako produkt, prostredníctvom ktorého sa nielen

spori, ale neskôr aj získava prístup k stavebnému úveru. Za „kolísku“ tohto nápadu sa považuje Anglicko, konkrétne Birmingham, kde bolo v roku 1775 založené združenie Ketley's Building Society, ktoré fungovalo jednoduchým spôsobom, a to vkladáním menších súm na vytvorenie tzv. kapitálového fondu, z ktorého bolo možné získať pôžičku na výstavbu vlastného bývania. Veľký rozvoj tohto sporenia s podporou štátu nastal po druhej svetovej vojne, keď sa zvýšil dopyt po výstavbe nových domov. V Slovenskej republike ako v prvej krajine východného bloku sa začalo stavebné sporenie rozvíjať začiatkom 90. rokov po páde železnej opony a stretlo sa s obrovským záujmom zo strany občanov.

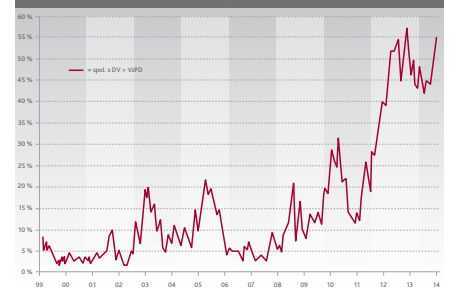
Rozvoj kolektívneho investovania na Slovensku je neodmysliteľne spätý s kupónovou privatizáciou a jej dvoma vlnami, ktoré sa „prehnali“ v rokoch 1992 – 1994. Svoj najväčší rozmach zažil tento typ investovania až po krachu nebankoviek, keď sa začali rozvíjať štandardné podielové fondy, a to aj v súvislosti so vstupom zahraničných subjektov do bankového sektora. Súčasne s investovaním do podielových fondov sa čoraz viac investorov orientovalo v problematike investovania a sporenia prostredníctvom cenných papierov a svoje voľné prostriedky investovali do dlhopisov (najmä štátnych), akcií, štruktúrovaných produktov, a využili priaznivé výnosy v období do r. 2008.

Po finančnej kríze, v prostredí tlaku na znižovanie verejného zadlženia, nízkeho rastu ekonomík a nízkych úrokových sadzieb, sa hľadanie investorov po dlhodobých výnosoch zintenzívňuje. Témou dňa je aj starnutie populácie a tým i hľadanie dlhodobých príjmov, ktoré by mohli zabezpečiť kvalitnejší život v období po produktívnom veku. Rastie význam investovania do akcií generujúcich príjem. Dividendové akcie sa výrazne zotavili a dosiahli nové hodnoty. Dividendové výnosy sú dnes na väčšine trhov nad 15-ročným priemerom. Výnosy z akcií sú vyššie v porovnaní

Investori uplatňujú dynamický prístup založený na diverzifikovaných portfóliách

s výnosmi z dlhopisov, pri ktorých je jasné, že výnosy naprieč kreditným spektrom v pokrízovom období podstatne klesli. Napríklad v prípade Európy zostáva podiel spoločností, ktorých dividendové výnosy sú vyššie ako výnosy z podnikových dlhopisov, blízko rekordného maxima.

% európskych spol., ktorých dividendové výnosy sú vyššie ako výnosy z podnikových dlhopisov

Zdroj: Goldman Sachs, júl 2014

Investori hľadajúci atraktívny a udržateľný príjem v tejto súvislosti čoraz viac uplatňujú dynamický prístup založený na diverzifikovaných portfóliách generujúcich príjem. Tieto portfóliá sú zvyčajne zložené tak, aby diverzifikovali rôzne rizikové a výnosové faktory s cieľom znížiť celkovú volatilitu a zlepšiť stabilitu príjmov so zachovaním primeraného stupňa rizika. Dlhodobé sporenie sa zmenilo na dlhodobé investovanie, ale s cieľom „sporiť“ na horšie časy.

Sporenie vo forme investovania. Jednorazovo, alebo pravidelne?

Človek, ktorý má v sebe vypestovanú zodpovednosť alebo snahu zabezpečiť svoje deti či vnúčatá, sa snaží sporiť. Samozrejme, sporí aj priebežne, aby uspokojil svoje potreby a túžby (napr. auto, dovolenka). V neposlednom rade si môžeme sporiť na dôchodok.

Ing. Mojmír Hojer
riaditeľ Odboru asset management

Z vlastnej skúsenosti viem, že keď si človek odkladá aj nevinnú a na prvý pohľad zanedbateľnú sumu, dlhý horizont sporenia vie urobiť zázraky. Synovi som sa rozhodol pri narodení odkladať 50 eur. Poviete si, že to nikoho nezachráni. Za rok je to však 600 eur a dnes, keď má 13 rokov, je tá suma 7 800 eur. Keď to takto pôjde ďalej a podarí sa mu predĺžiť svoj študentský život do 23 rokov, na konci môjho sporiaceho programu ho bude čakať suma 13 800 eur. Nekúpi si z toho byt, ale na auto alebo na akontáciu pri hypotéke by mu to stačilo. Samozrejme, pri tomto príklade abstrahujem od úrokov a od faktu, že postupom času môžem mesačnú sumu navyšovať (čím sa mi navýši aj cieľová suma).

Tento príklad uvádzam ako ukážku toho, keď investor chce mať pokoj. Je to najjednoduchšia forma sporenia, pretože si ne-

vyžaduje mimoriadne znalosti o finančných trhoch a ani ovládanie makroekonomických prognóz. Dnes sú spravidla sporiace účty zadarmo, na druhej strane nemožno čakať od tejto formy sporenia nejaký horibilný výnos v podobe úrokov. Pointa tohto sporenia je v tom, že zhruba viem, koľko peňazí ma bude čakať na konci sporiaceho programu.

Ďalšou možnosťou sporenia je cez IŽP (investičné životné poistenie). Z marketingového hľadiska je to veľmi lákavý produkt, pretože v sebe obsahuje zložku poistenia (tá vám z pohľadu sporenia neprináša nič) a samotného sporenia (cez investovanie). Keď ste vstúpili do IŽP v správny čas a navyše je vaša mesačná splátka vysoko nadštandardná, môžete sa tešiť zo solídneho zhodnotenia a z peknej výslednej nasporenej sumy. Ak ste však naskočili do IŽP v nesprávny čas (pred prepadom finančných trhov) a máte štandardnú výšku splátky (takých je absolútna väčšina), na konci sporiace-

Sporiť sa dá, samozrejme, rôznym spôsobom. Môžeme si doma odkladať peniaze z každej výplaty (pod vankúš, do matraca, pod parkety), (ne)pravidelne posielat peniaze na sporiaci účet (pri ktorom je prioritou skôr zachovanie odkladanej sumy ako ziskavý naakumulovaný výnos v podobe úrokov), môžeme si kúpiť investičné životné poistenie (čím sklbíme poistenie so sporením), tiež si sporiť prostredníctvom 3. piliera (niektorí zamestnávateľia vám prispievajú na dôchodkové sporenie) alebo investovať do cenných papierov (dlhopisov, akcií, mixu oboch, prípadne iných nástrojov).

ho programu budete (neoprávnené) hromziť na investovanie ako také, pretože z vloženej istiny vám časť zoberú vysoké poplatky tohto

vo Vietname, či bola svetová ekonomika zasiahnutá ropnými šokmi, zemetraseniami a pádom Dvojičiek, či skrachovali Rusko,

ximách. Analogicky, ak nás čakajú v blízkej budúcnosti nemilé udalosti a skutočnosti, v dlhodobšej budúcnosti budeme pravdepodobne svedkami opätovných historických maxím. A teraz už k tým číslam.

Sporenie prostredníctvom investovania na finančných trhoch v sebe skrýva množstvo podôb

produktu, ďalšiu časť vám pohltí znehodnotenie cien finančných nástrojov a časť poisťná zložka, ktorá je len výdavkom, resp. nákladom (a pevne veríte, že si nebudete musieť nárokovávať poisťné plnenie z tejto zložky).

Poslednou možnosťou, ktorú spomeniem (určite je ich viac), je sporenie prostredníctvom investovania na finančných trhoch. Bez debaty aj táto možnosť v sebe skrýva množstvo podôb. Môžem investovať iba do akcií, iba do dlhopisov, môžem si „namiešať koktail“ z oboch investičných tried, tiež investovať jednorazovo veľkú sumu alebo nepravidelne 3-krát za život, a napokon môžem investovať pravidelne. Napr. na mesačnej báze.

Budem v tomto článku dynamický a pozriem sa výhradne na možnosť sporenia cez investovanie do akciových indexov. Prečo? Jednak výnosy dlhopisov sú na historických minimách. Sú tak nízke, že termínované vklady alebo sporiaci účet mi ponúkajú zhruba to isté. Zároveň chcem trochu spochybniť fakt, že investovanie do akcií je iba zlé a iba nebezpečné.

Ešte jedno pripomenutie a potom už prejdeme k číslam. Či bola vojna v Kórei alebo

Argentína, Enron, Parmalat alebo ktokoľvek iný, či praskla technologická bublina, začala sa a skončila vojna v Iraku, či hrozil krach USA alebo rozpad eurozóny, hlavné akciové indexy sú vo väčšine na historických ma-

V nasledujúcich tabuľkách sa budem venovať trom akciovým indexom. Americkému S&P 500, nemeckému DAX a európskemu STOXX 600. Pri všetkých indexoch je pozorovacie obdobie 15 rokov (1. 9. 1999 – 31. 8. 2014). Pri každom indexe som uvažoval o dvoch spôsoboch investovania: jednorazovo alebo pravidelne (mesačne).

Pri výpočte zhodnotenia pri jednorazovom investovaní som postupoval nasledovne:

Zhodnotenie za 15 rokov je vypočítané na základe porovnania dvoch dátumov (1. 9. 1999 a 29. 8. 2014). Zhodnotenie za 14 rokov je porovnaním tiež dvoch dátumov (1. 9. 2000 a 29. 8. 2014). Zhodnotenie za 13 rokov je porovnaním rovnako dvoch dátumov (1. 9. 2001 a 29. 8. 2014). A tak ďalej až pri 1 roku ide o porovnanie dvoch dátumov (1. 9. 2013 a 29. 8. 2014).

Pri výpočte zhodnotenia pri pravidelnom investovaní (na mesačnej báze) som postupoval nasledovne:

Zhodnotenie za 15 rokov (čo je 180 mesiacov) je vypočítané na základe zhodnotenia 180 vkladov (1. 9. 1999, 31. 10. 1999, 30. 11. 1999 atď. až 29. 8. 2014) vždy k poslednému dňu mesiaca. Zhodnotenie za 14 rokov (168 mesiacov) je vypočítané na základe zhodnotenia 168 vkladov (29. 9. 2000, 31. 10. 2000, 30. 11. 2000 atď. až 29. 8. 2014) vždy k poslednému dňu mesiaca. Zhodnotenie za 13 rokov (156 mesiacov) je vypočítané na základe zhodnotenia 156 vkladov (28. 9. 2001, 31. 10. 2001, 30. 11. 2001 atď. až 29. 8. 2014) vždy k poslednému dňu mesiaca.

V tabuľke sú pri oboch spôsoboch (aj pri pravidelnom investovaní, aj pri jednorazovom) uvedené dve výkonnosti: spolu za celý čas (úhrnná za celé obdobie) a ročný výnos (p. a.) (ide o prepočet celkovej výkonnosti na ročný výnos).

Aký je z toho záver?

1) Napriek hektickým výkyvom na akciových trhoch sú len dve obdobia, počas ktorých by bola jednorazová investícia v mínuse. Pri pravidelnom investovaní ani raz.

2) Jednorazové investovanie mi ponúka volatilnejšiu výkonnosť – minimum je nižšie a maximum je vyššie ako pri pravidelnom investovaní.

Aby som bol objektívny. Záver mohol dopadnúť inak, ak by som mal sledovacie obdobie iné, ak by deň zainvestovania nebol posledný deň v mesiaci, ale akýkoľvek iný. Napriek tomu by som si dovolil povedať, že pravidelné investovanie, resp. sporenie, mi ponúka síce nižší výnos, ale na druhej strane menej kolísavý (odborne volatilný). Ak máte záujem o takýto spôsob sporenia, kontaktujte privátneho bankára.

S&P 500	jedorazovo		pravidelne (mesačne)		
	SPX	spolu za celý čas	ročný výnos (p. a.)	spolu za celý čas	ročný výnos (p. a.)
15 rokov		50,48 %	3,37 %	63,94 %	4,26 %
14 rokov		31,71 %	2,27 %	65,55 %	4,68 %
13 rokov		76,80 %	5,91 %	66,17 %	5,09 %
12 rokov		128,13 %	10,68 %	64,19 %	5,35 %
11 rokov		95,99 %	8,73 %	59,00 %	5,36 %
10 rokov		81,12 %	8,11 %	56,65 %	5,67 %
9 rokov		63,97 %	7,11 %	55,22 %	6,14 %
8 rokov		52,78 %	6,60 %	54,87 %	6,86 %
7 rokov		34,48 %	4,93 %	57,05 %	8,15 %
6 rokov		56,79 %	9,47 %	59,09 %	9,85 %
5 rokov		100,69 %	20,14 %	46,66 %	9,33 %
4 roky		85,41 %	21,35 %	37,39 %	9,34 %
3 roky		66,30 %	22,10 %	30,45 %	10,15 %
2 roky		42,57 %	21,90 %	19,46 %	9,73 %
1 rok		22,15 %	22,15 %	8,01 %	8,01 %

DAX	jedorazovo		pravidelne (mesačne)		
	DAX	spolu za celý čas	ročný výnos (p. a.)	spolu za celý čas	ročný výnos (p. a.)
15 rokov		78,11 %	5,21 %	73,01 %	4,87 %
14 rokov		28,94 %	2,07 %	75,24 %	5,37 %
13 rokov		82,53 %	6,35 %	76,99 %	5,92 %
12 rokov		155,06 %	12,95 %	74,66 %	6,22 %
11 rokov		165,18 %	15,02 %	61,45 %	5,59 %
10 rokov		148,06 %	14,81 %	52,91 %	5,29 %
9 rokov		95,55 %	10,62 %	45,57 %	5,06 %
8 rokov		61,15 %	7,64 %	42,46 %	5,31 %
7 rokov		23,98 %	3,43 %	43,35 %	6,19 %
6 rokov		47,47 %	7,91 %	44,88 %	7,48 %
5 rokov		77,77 %	15,55 %	34,08 %	6,82 %
4 roky		55,66 %	13,92 %	27,04 %	6,76 %
3 roky		65,25 %	21,75 %	23,48 %	7,83 %
2 roky		35,86 %	17,93 %	11,13 %	5,57 %
1 rok		14,88 %	14,88 %	0,35 %	0,35 %

STOXX 600	jedorazovo		pravidelne (mesačne)		
	SXXP	spolu za celý čas	ročný výnos (p. a.)	spolu za celý čas	ročný výnos (p. a.)
15 rokov		10,22 %	0,68 %	24,33 %	1,62 %
14 rokov		-14,70 %	-1,05 %	26,52 %	1,89 %
13 rokov		14,90 %	1,15 %	28,57 %	2,20 %
12 rokov		53,54 %	4,46 %	28,81 %	2,40 %
11 rokov		57,11 %	5,19 %	24,90 %	2,26 %
10 rokov		45,40 %	4,54 %	22,62 %	2,26 %
9 rokov		19,23 %	2,14 %	21,62 %	2,40 %
8 rokov		1,66 %	0,21 %	23,35 %	2,92 %
7 rokov		- 9,03 %	-1,29 %	27,79 %	3,97 %
6 rokov		19,09 %	3,18 %	31,60 %	5,26 %
5 rokov		47,63 %	9,53 %	24,69 %	4,94 %
4 roky		32,46 %	8,11 %	21,43 %	5,36 %
3 roky		43,14 %	14,38 %	19,67 %	6,55 %
2 roky		28,46 %	14,23 %	11,22 %	5,61 %
1 rok		12,89 %	12,89 %	3,13 %	3,13 %

Sporenie a investovanie na Slovensku

RNDr. Miron Zelina, CSc.
člen predstavenstva Privatbanky, a. s.

Svetový deň sporenia, ktorý pripadá na 31. októbra, bol vyhlásený na 1. medzinárodnom bankovníckom kongrese v Miláne v októbri 1924. V roku 1989 ho schválilo OSN. Oficiálne materiály o tomto dni hovoria:

„Hlavným cieľom je zvýšenie povedomia verejnosti o význame úspor pre domácnosti a ekonomiku krajiny. Sú dôležitým prvkom v boji proti chudobe a prvkom sociálneho a ekonomického pokroku.“

Tak sme sa rozhodli pozrieť na to, ako sporia a investujú Slováci.

Sporivý národ

O Slovákoch sa hovorí, že sú sporivým národom. Poznáte to: korunka ku korunke... Dokonca nás nevyrušilo ani prijatie eura 1. 1. 2009 a pokračovali sme ďalej: euro k euru... Ale je to skutočne tak? Naozaj sporíme? A ak sporíme, robíme to rozumne?

Bankové vklady

Úspory Slovákov už tradične smerujú hlavne do bánk. K 31. 7. 2014 bol stav vkladov obyvateľstva v bankách 26,36 miliardy eur. V prepočte na jedného obyvateľa necelých 5 000 eur (4 868).

Menej peňazí ako Slováci majú v banke uložených v prepočte na hlavu obyvateľa siedmich krajín EÚ. Len približne 1 400 eur dosahujú bankové úspory priemerného Rumuna. Menej ako 2 500 eur na hlavu majú však v banke uložených obyvatelia Maďarska a Lotyšska. S priemernou výškou úspor na obyvateľa za Slovákmi zaostávajú aj Bulhari, Litovčania, Poliaci a Estóni. Spomedzi susedných krajín z regiónu V4 tak majú v prepočte na hlavu v banke uložených viac peňazí len Česi, a to vyše 6 600 eur.

Najvyššie úspory v Únii majú Luxemburčania. V tejto krajine na jednu osobu pripadajú bankové vklady vo výške až 85 282 eur. Viac ako

Nárast podielu neviazaných vkladov (patrí tam napríklad bežné účty, sporiace účty alebo vkladné knižky bez výpovednej lehoty) na súčasných takmer 44 % bezpochyby súvisí so znižovaním úrokových sadzieb – čím nižšia sadzba, tým menšia ochota viazať peniaze na dlhé obdobie (povedzme 2 alebo 3 roky). To sa mi neoplatí – povie si ne jeden z nás a čaká. Buď na to, že sa zvýši úročenie termínovaných vkladov, alebo hľadá inú investíciu s vyšším výnosom, alebo uvažuje, že tieto peniaze minie na spotrebu.

Neviazané vklady budú vždy tvoriť významné percento všetkých vkladov bez ohľadu

O Slovákoch sa hovorí, že sú sporivým národom

20 000 eur má v banke uložených aj priemernej obyvateľ Rakúska, Holandska, Nemecka, Veľkej Británie a Malty.

Ako vidno z tabuľky, vklady neustále rastú, i keď od roku 2011 sa medziročné prírastky postupne znižujú – zo 6,63 % na 3,54 %. Zaujímavé je, že neustále narastá podiel vkladov splatných na požiadanie (t. j. neviazaných vkladov):

mil. eur	07/2009	07/2010	07/2011	07/2012	07/2013	07/2014
Vklady obyvateľstva	21 244	21 605	23 039	24 451	25 462	26 363
z toho neviazané	7 570	8 394	8 594	9 090	10 067	11 569
podiel neviazaných	35,6 %	38,9 %	37,3 %	37,2 %	39,5 %	43,9 %
ročný nárast vkladov		1,70 %	6,63 %	6,13 %	4,14 %	3,54 %

na úrokové sadzby. Ide totiž o okamžite dostupné peniaze, ktoré tvoria likvidnú rezervu. Tú potrebuje každý človek, aby z nej mohol čerpať pri nepredvídaných udalostiach. Na druhej strane, rezerva nemá byť zbytočne veľká, keďže úročenie neviazaných vkladov je obvykle podstatne nižšie ako v prípade termínovaných vkladov alebo iných investícií.

Konkrétne, neterminované vklady v mene euro v objeme 10,38 mld. eur mali k 31. 7. 2014 priemerné úročenie iba 0,18 % p. a. Nové termínované vklady prijaté v mesiaci júl 2014 mali takéto priemerné úročenie (objemy v tis. eur):

	objem	priemerná úroková miera
splatnosť do jedného roka vrátane:	276 673	1,49 % p. a.
splatnosť do dvoch rokov vrátane:	50 089	1,81 % p. a.
splatnosť do piatich rokov vrátane:	31 942	2,39 % p. a.
splatnosť nad päť rokov:	30 267	2,29 % p. a.

Zaujímavé je, že všetky nové termínované vklady so splatnosťou nad jeden rok spolu tvoria len asi 40 % objemu termínovaných vkladov so splatnosťou do jedného roka.

Záver a odporúčania:

- > každý človek by mal mať likvidnú rezervu v podobe neviazaného vkladu (alternatívou je peňažný podielový fond); prioritou je dostupnosť peňazí, nie výnos
- > likvidná rezerva má byť dostatočná, ale nie zbytočne veľká, keďže jej výnos je spravidla zo všetkých alternatív najnižší; v posledných rokoch podiel neviazaných vkladov rastie, čo môže znamenať u niektorých osôb neefektívnu alokáciu (zbytočne vysoký podiel likvidnej rezervy a nižší výnos oproti optimálnej alokácii)
- > ani v prípade likvidnej rezervy nemusíme úplne rezignovať na výnos – aj v súčasnom prostredí historicky najnižších úrokových sadzieb niektoré banky ponúkajú úročenie neviazaných vkladov v rozpätí 0,5 – 0,9 % p. a. (výnimočne aj viac); ak peniaze zostávajú na bežnom účte s úročením blízkom nule a poplatkom za vedenie účtu, často je nominálny výnos záporný
- > termínované vklady ponúkajú síce najnižší výnos v histórii, ale v porovnaní s infláciou stále dostatočný – inflácia sa pohybuje okolo nuly, maximálne niekoľko desiatin percenta, najlepšie termínované vklady ponúkajú úrok od 1,7 do 2,5 % p. a. pri splatnostiach od jedného do piatich rokov
- > zaujímavá je preferencia krátkych splatností (do jedného roka vrátane) termínovaných vkladov – v posledných mesiacoch tvoria až 70 % všetkých nových termínovaných vkladov; často je to spôsobené vierou, že o rok bude možné uložiť peniaze s lepšou úrokovou

sadzbou ako dnes – to je však málo pravdepodobné: trhové úrokové sadzby (EURIBOR, základná sadzba ECB, výnosy slovenských štátnych dlhopisov) síce už pravdepodobne dosiahli dno, ale najvyššie sadzby termínovaných vkladov so splatnosťou 1 – 3 roky viac ako dvojnásobne prevyšujú výnosy slovenských štátnych dlhopisov; takže paradoxne je priestor na pokles úrokových sadzieb termínovaných vkladov a z tohto pohľadu by bolo rozumné väčšiu časť ako v súčasnosti alokovať do vkladov s dlhšou lehotou splatnosti (2 – 3 roky) a v prípade konzervatívneho investora, ktorý odmieta iné investičné alternatívy, významnú časť aj na 5 rokov

Podielové fondy

Okrem bankových vkladov smerujú úspory Slovákov aj do podielových fondov. K 5. 9. 2014 dosiahla upravená čistá hodnota aktív* v otvorených podielových fondoch v SR viac ako 5,5 mld. eur – prvýkrát

v histórii. Investormi do podielových fondov sú najmä fyzické osoby, hoci niekedy sa to deje sprostredkovane – prostredníctvom iných podielových fondov, poisťovní a podobne.

V posledných dvoch rokoch rastie objem majetku v podielových fondoch veľmi dynamicky – v roku 2013 asi o 20 % a za prvých 8 mesiacov roku 2014 takmer o 15 %. Je očividné, že tieto nárasty súvisia aj s neustále klesajúcimi sadzbami termínovaných vkladov – ľudia hľadajú výnosnejšie alternatívy. A aké je rozloženie investícií v podielových fondoch na Slovensku?

Kategória fondov	Upravená čistá hodnota aktív v SR (v eur)	Podiel
Fondy peňažného trhu	63 380 112	1,14 %
Fondy krátkodobých investícií	1 327 859 732	23,94 %
Dlhopisové fondy	1 106 115 680	19,94 %
Akciové fondy	528 627 759	9,53 %
Zmiešané fondy	1 410 499 449	25,43 %
Štruktúrované fondy	122 058 214	2,20 %
Realitné fondy	925 856 193	16,69 %
Fondy alternatívnych investícií	62 707 090	1,13 %
Spolu	5 547 104 230	100,00 %

*upravená čistá hodnota aktív fondu v SR – čistá hodnota aktív v SR znížená o podiely nachádzajúce sa v majetku iných fondov rovnakej správovskej spoločnosti alebo fondov spoločností patriacich do rovnakej skupiny verejne ponúkaných v SR; ide o vernejší údaj ako čistá hodnota aktív, keďže odstraňuje duplicity

Fondy peňažného trhu a fondy krátkodobých investícií sa svojím charakterom podobajú bankovým vkladom s okamžitou (dennou) likviditou. Majú minimálnu volatilitu a môžu slúžiť ako likvidná rezerva. Na druhej strane je nízka volatilita vykompenzovaná nízkym výnosom, výkonnosť najväčších fondov v tejto kategórii sa pohybuje okolo 1,0 % p. a. (sú aj výnimky, kde je výkonnosť ove-

ly pokles výnosov krátkodobých cenných papierov však očakávame postupný mierny pokles výkonnosti v tejto kategórii. Fondy krátkodobých investícií nie sú vhodné pre investície s investičným horizontom jeden rok a viac, ak nie je pre investora prioritou likvidita – v súčasnom prostredí možno už pri bankových vkladoch so splatnosťou od 1 do 5 rokov dosiahnuť výnosy 1,5 – 2,5 % p. a.

Historické výkonnosti môžu lákať investorov

ľa nižšia, ale aj oveľa vyššia – odporúčame podrobnejšiu analýzu takýchto fondov, najmä z pohľadu rizika). Vzhľadom na neustá-

V tejto skupine fondov je investovaná približne štvrtina všetkých peňazí alokovaných do podielových fondov.

Dlhopisové fondy sú veľmi rôznorodé – líšia sa kreditným rizikom (niektoré investujú len do dlhopisov s investičným ratingom, iné do high yield dlhopisov, ďalšie zase do dlhopisov z emerging markets), úrokovým aj menovým rizikom. Historické výkonnosti môžu lákať investorov – výnosy dlhopisov v posledných mesiacoch takmer na celom svete klesali, takže ceny rástli (výnosy a ceny dlhopisov sa pohybujú inverzne). Tak rástli aj kurzy dlhopisových podielových fondov. Priestor na ďalší pokles výnosov je však už veľmi limitovaný, najmä v prípade dlhopisov s investičným ratingom v mene euro. Výnosy takýchto dlhopisov sa pohybujú maximálne okolo 1,0 – 1,5 % p. a. pri splatnostiach do 5 rokov a cca 1,5 – 2,5 % p. a. pri splatnostiach do 10 rokov. Keďže konečný výnos podielových fondov je ešte znížený o poplatky, výkonnosť pri konzervatívnych dlhopisových fondoch v mene euro sa dá očakávať len v intervale 0,5 – 1,5 % p. a., ak budú výnosy takýchto dlhopisov stagnovať. To znamená, že investori, ktorých nalákali vysoké historické výnosy, môžu byť v budúcnosti sklamaní.

V tejto kategórii fondov je investovaná pätina celkového objemu investícií do podielových fondov.

Zmiešané fondy predstavujú najväčšiu kategóriu fondov s viac ako štvrtinovým podielom na celkovom objeme. Zároveň sú najrýchlejšie rastúcou skupinou fondov. Príčiny vidím v slušnej historickej výkonnosti (ktorá bola daná súčasným rastom cien akcií aj dlhopisov) a averzií Slovákov k riziku, ktorí sa boja investovať do čisto akciových fondov.

Akciové fondy tvoria necelú desatinu objemu všetkých fondov, čo je podľa môjho názoru málo. Dôvody sú však pochopiteľné: viacerí investori z radov fyzických osôb majú negatívnu osobnú skúsenosť z rokov vrcholovej krízy – vystúpili z fondov v čase najväčších prepádov a utrpeli straty v rozsahu 30 – 50 %, niekedy aj viac. Z dlhodobého pohľadu však ide o jednu z najzmyslupnejších alternatív, ktorá si však vyžaduje trpezlivosť a precíznu komunikáciu zo strany finančného poradcu.

Realitné fondy sú na Slovensku čoraz populárnejšie – ich objem sa blíži k miliarde eur a podiel na celkovom objeme je asi jedna šestina. Zaujímavé je, že jedna správcovská spoločnosť má viac ako 50% podiel v tejto kategórii. Realitné fondy investujú do nehnuteľností alebo do akcií realitných spoločností. Investorov láka zaujímavá výkonnosť – obvykle nad úrovňou

najlepšie úročených termínovaných vkladov – a nižšia volatilita v porovnaní s akciovými fondmi. O realitných fondoch by sa dal napísať samostatný článok, ale teraz aspoň toľko: odporúčam investorom pýtať sa na to, aká časť výkonnosti je generovaná reálnym cash flow (čo je napríklad nájomné kancelárskych budov) a aká časť precenením nehnuteľností na základe znaleckého posudku.

Ostatné kategórie fondov majú dohromady len 3,33 % celkového objemu, ale napríklad fondy alternatívnych investícií sú najrýchlejšie rastúcou skupinou fondov. O týchto tiež niekedy nabudúce.

Sporenie na dôchodok

Slováci si sporia na dôchodok v II. a III. pilieri. Osobne považujem sporenie na dôchodok za veľmi dôležité – spoliehať sa len na I. pilier, ktorý je absolútne závislý od rozhodovania politikov, je naivné až nebezpečné. Veľakrát svojimi činmi dokázali, že horizont, pokiaľ dovidia, je nanajvýš 4 roky (do najbližších volieb). V prípade človeka, ktorý je len v I. pilieri, odvádza zamestnávateľ a zamestnanec spolu 18 % hrubej mzdy na dôchodkové poistenie. Podľa demografických odhadov bude v roku 2045 približne toľko dôchodcov ako platiteľov poistného. Jednoduchá matematika nepustí: ak niečo nezmeníme, bude dávka z I. piliera len približne vo výške 18 % priemernej mzdy v tom čase (vyberiem od x zamestnancov po 18 percent a rozdelím medzi x dôchodcov). Dnes je pomer priemerného dôchodku a priemernej mzdy asi 47 %, a aj tak nadávame, aké sú dôchodky nízke.

Nešťastím II. piliera sú neustále zmeny a neistota. V pamäti mi utkveli dve zásadné a negatívne zmeny:

- 1) zníženie príspevkov z 9 % na 4 %
- 2) opakované potvrdenie výberu fondu, keď museli sporitelia aktívne potvrdiť, že chcú ostať v tom fonde, ktorý si už kedysi zvolili – v opačnom prípade boli preradení do garantovaného fondu; vzhľadom na pasivitu Slovákov to dopadlo nasledovne:

Dôchodkové fondy – II. pilier (údaje k 31. 3. 2014)

Kategória fondov	Objem (tis. eur)	Podiel
Dlhopisový garantovaný	5 289 402	89,60 %
Zmiešaný negarantovaný	56 476	0,96 %
Akciový negarantovaný	507 263	8,59 %
Indexový negarantovaný	50 115	0,85 %
Spolu	5 903 256	100,00 %

Osobne považujem sporenie na dôchodok za veľmi dôležité

V prípade mladých ľudí, ktorí sa zapoja do II. piliera, ide o veľmi dlhý investičný horizont, často 30, 40 rokov alebo aj viac. Kde inde by mali mať solídne zastúpenie akcie, ktoré sú schopné ako jeden z mála finančných nástrojov porážať v dlhodobom horizonte infláciu? V súčasnosti je podiel akcií v dôchodkových fondoch menej ako 10 %. Aj vzhľadom na to, že pri ostatných investíciách sú Slováci veľmi konzervatívni, viem si predstaviť zastúpenie akciových nástrojov v II. pilieri v rozpätí 25 – 40 %. Tí, ktorým ostáva len niekoľko rokov do dôchodku, prirodzene prechádzajú do menej volatilných fondov, ale mladým ľuďom, ktorí majú pred sebou 30 – 40 rokov sporenia, by som odporúčal oveľa vyššiu priemernú alokáciu do akcií oproti súčasnému stavu.

Okrem II. piliera existuje ešte tretí pilier – doplnkové dôchodkové sporenie. Jeho hlavná atraktivita spočíva v tom, že okrem príspevku zamestnanca do III. piliera prispieje – zvyčajne rovnakou sumou – aj zamestnávateľ. Bez tohto benefitu (a drobných daňových úľav, ktoré podliehajú každoročným zmenám) by bol tretí pilier postavený na úroveň obyčajných podielových fondov. Navyše, z historických dôvodov sú fondy v III. pilieri drahé – maximálna odplata za správu príspevkového fondu sa blíži k 2,0 % p. a., čo je vzhľadom na zloženie portfólií doplnkových dôchodkových fondov a súčasné trhové podmienky neprimerane veľa. Táto odplata sa má postupne znižovať, ale len o desatinu percenta ročne.

Použitá zdroje:
<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/menova-a-bankova-statistika/statisticke-udaje-penaznych-financnych-institucii/vklady>
<http://finweb.hnonline.sk/sprawy-zo-sveta-financii-126/v-bankach-sporime-viac-ale-viac-si-aj-ponucame-628356>
<http://hnpordna.hnonline.sk/clanky-168/nevieme-setrit-ukazal-prieskum-ani-na-dochodok-629467>
<http://financie.etrend.sk/osobne-financie/tolka-snaha-a-malo-z-toho-financne-vzdelavanie-takmer-vobec-nefunguje.html>
<http://www.minedu.sk/vysledky-slovenskych-ziakov-v-studii-oeed-pisa-2012-financna-gramotnost/www.ass.sk>
http://www.nbs.sk/_img/Documents/_Dohlad/Publikacie/Stretnutie-vedenia-NBS-s-predstavitelmi-subjektov-kapitaloveho-trhu.pdf
http://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatic/Rok2012/2-2012/01_biatic12-2_rychtank.pdf

Štruktúra investícií doplnkových dôchodkových fondov (údaje v tis. eur k 31. 3. 2014):

Účty v bankách	225 429
Dlhopisy	850 149
Pokladničné poukážky	0
Akcie a podielové listy	277 400
Ostatné pohľadávky	82 170
Závazky	-75 860
Čistý majetok spolu	1 359 289

Vzhľadom na výnosy konzervatívnych dlhopisov a bankových vkladov (prvé dve položky) by odplata za správu mohla pohltiť celý výnos tejto časti portfólia (79 % objemu celého portfólia).

Záver

Vzhľadom na rozsiahlosť problematiky sme sa venovali len niektorým druhom investícií: napríklad v riadených portfóliách je podľa rôznych zdrojov až niekoľko miliárd eur (teda viac ako v III. pilieri). Ďalšie stovky miliónov eur predstavujú investície do cenných papierov u obchodníkov s cennými papiermi (vrátane bánk) okrem riadených portfólií a v poisťovniach, napr. v podobe kapitálových životných poistení. Ak by som mal pomenovať hlavné ponaučenie, tak je to poznanie, že zatiaľ sme sa nenaučili investovať dlhodobo a tak, aby sa významná časť úspor naozaj zveľaďovala – teda zhodnocovala aj po zohľadnení inflácie.

Kam konzervatívne investovať v prostredí nízkych dlhopisových výnosov

Tento článok je určený našim klientom, ktorí investujú na dlhopisových finančných trhoch. Najmä tým konzervatívnym, ktorí držia svoje dlhopisové nástroje do splatnosti.

*Autor: Ing. Jozef Krammer,
riaditeľ Odboru privátneho bankovníctva*

Pred nimi sa totiž vynára naliehavá otázka, kam investovať či už nové zdroje, alebo splatené z predchádzajúcich emisií. Rok 2014 sa niesol nielen v znamení znižovania úrokových sadzieb (posledná správa ECB o dlhodobjšom prostredí extrémne nízkych sadzieb nádej na skorú zmenu aj vzhľadom na hroziacu recesiu v EÚ nedáva), ale i v znamení predčasných splatností korporátnych emisií zo strany nášho akcionára. Vo všeobecnosti by sa dalo konštatovať, že sme uviazli v dlhopisovej pasci. Klienti čelia prostrediu extrémne nízkych výnosov, ktorým sa v minulosti ani nepriblížili, a zároveň hľadajú alternatívy, ktoré by im prinavrátili vysoké výnosy.

A čo akcie?

Prvý pohľad na akciový svet investovania sa zdá ružový. Pravidelný výnos 8 až 10 %, oku lahodiaca relatívne rovná čiara, ktorá vždy rastie bez výraznejších výkyvov. Hlavne pri viac ako 50-ročných grafoch. Až to vyzera, že je to jednoduchý spôsob, ako zbohatnúť. Stačí vydržať občasné poklesy, ku ktorým z času na čas dôjde. A tu sa práve stretávame asi s najväčším problémom ľudí alebo investorov, ktorí strácajú trpezlivosť. Na začiatku si aj mysleli, že sú pripravení tieto straty zvládnuť, ale v okamihu, keď k tomu pride, väčšina z nich nevydrží. Automaticky z trhu vystúpia v strate. Ale existuje množstvo spôsobov a riešení, ako investovať peniaze, typickým príkladom je diverzifikácia do viacerých aktív.

Pri investovaní nie je najdôležitejšia otázka, koľko ste zarobili, respektíve aký je cieľný výnos. Dôležitejšie, naopak, je, aká je maximálna strata, ktorej môžeme čeliť. Riešenie, ktoré by dokázalo ponúknuť výnos približujúci sa akciovému, ale súčasne bez krutých priebežných poklesov. To znamená súčasne investovať do komodít, dlhopisov, realít, zlata, akcií. Možnosť diverzifikácie do rôznych aktív je veľa. Veľkou výhodou je spolupracovať s odborníkmi, klient má tak v konečnom dôsledku podstatne vyššiu šancu zarobiť cieľný výnos.

Čo tak mať viac aktív, ktoré sú nadviazané na akcie v časoch, keď sa akciám darí? Alebo, naopak, byť „nadvážený“ v defenzívnych aktívach, ako sú dlhopisy alebo americký dolár v časoch, keď sa akciám nedarí? Chce to aktívne riadenú diverzifikáciu, ktorá sa prispôbuje vývoju na trhu a preskumpuje váhy jednotlivých aktív.

Kto by to však neustále sledoval, vyhodnocoval a riadil? Ak to zveríte do rúk našich špecialistov, máte o problém menej. Tieto

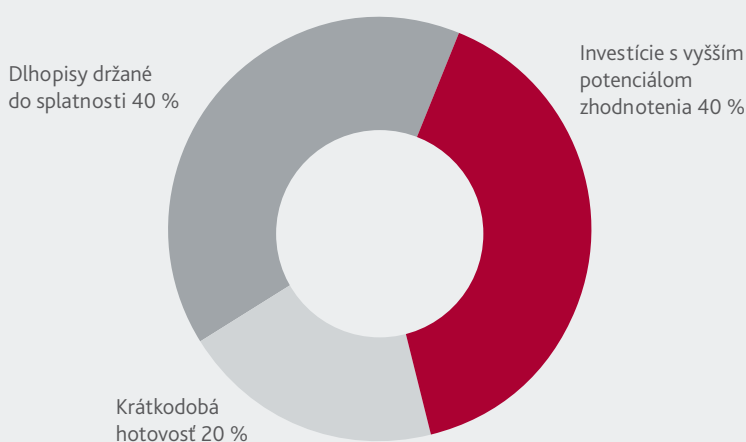
Dôležitou otázkou je, aká je maximálna strata, ktorej môžeme čeliť

Privatbanka Wealth Management (PWM) a v rámci neho aktívne riadené portfólio predstavuje investičnú stratégiu zameranú na správu klientskych, dlhodobovo voľných finančných zdrojov. V praxi to znamená, že klient zverí svoje peniaze banke a tá ich aktívne a zodpovedne spravuje. Pri ich správe postupujeme v súlade s vopred dohodnutou a klientom odsúhlasenou stratégiou.

Všetky investičné rozhodnutia, ktoré sa aplikujú na akékoľvek klientske portfólio, sa v banke prijímajú kolektívne na pravidelných zasadnutiach Investičného výboru banky. Ten je zložený zo zástupcov odborov Asset managementu, Treasury a Riadenia rizík. Na základe ich rozhodnutí sa následne realizujú konkrétne opatrenia týkajúce sa nákupu a predaja jednotlivých cenných papierov.

Celkový majetok klienta (Privatbanka Wealth Management) 100 %

Aktuálnu podobu portfólia možno individuálne meniť s ohľadom na zmeny preferencií a očakávaní klienta

služby sú v rámci aktívne riadeného portfólia PWM dostupnejšie a môžete ich využívať už od sumy 50-tis. eur.

Systém FEREO

Privatbanka pri správe aktívne riadených portfólií využíva unikátnu investičnú stratégiu FEREO, ktorá v sebe kombinuje využitie štyroch základných tried aktív:

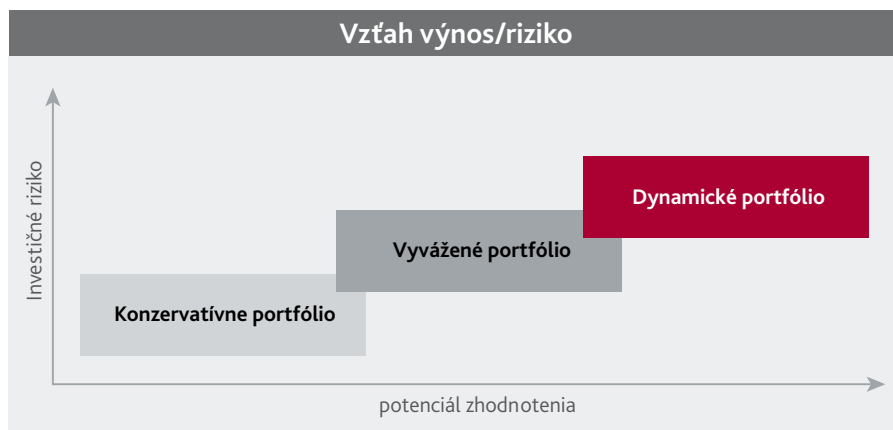
- > **F Fixed Income** (dlhopisy a dlhopisové fondy, finančné a korporátne zmenky)
- > **E Equities** (akcie a akciové podielové fondy)
- > **RE Real Estate** (nehnutelnosti)
- > **O Opportunities** (aktuálne investičné príležitosti ako priestor na dodatočné výnosy)

Pri výbere jednotlivých titulov sa uplatňuje princíp tzv. otvorenej architektúry, keď banka vyberá tie najlepšie produkty renomovaných svetových emitentov. Investičná stratégia definuje maximálny a minimálny podiel uvedených tried a tým aj konečné riziko portfólia.

Klasická teória riadenia portfólií už desaťročia hlása, že so stúpajúcim rizikom rastie aj výnos. Nové inovatívne aktívne stratégie túto teóriu čiastočne obracajú naruby – čiastočne preto, že veľa závisí od definície rizika.

Základným prvkom koncepcie Privatbanka Wealth Management je aktívny prístup ku klientovmu portfóliu. Okrem toho, že neustále vyhľadávame nové možnosti, ako ho zhodnotiť, veľkú pozornosť

venujeme aj jeho vývoju a v prípade potreby realizujeme predaj vybraných finančných produktov. To všetko so snahou ochrániť zverené investície.

Riadením portfólia poskytujeme klientom možnosť investovať peňažné prostriedky na

finančných trhoch na základe návrhov, ideí a rozhodnutí portfólio manažérov. Celý koncept investície sa realizuje po dôkladnom preskúmaní preferencií klienta a jeho prístupu k možnému riziku.

Dostupné už od 50-tis. eur

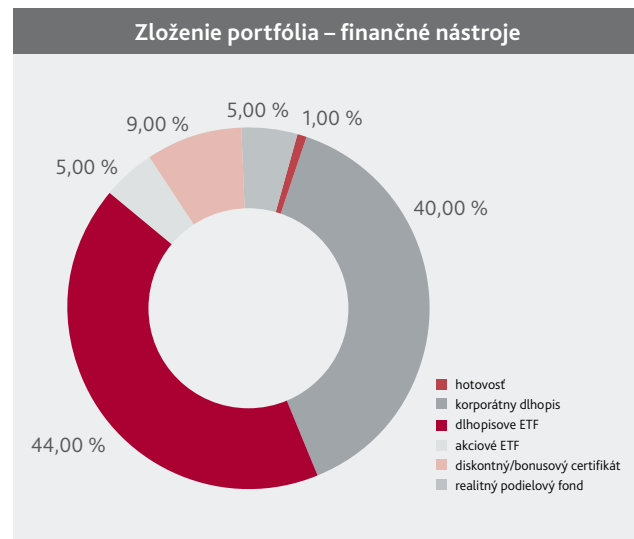
Zníženie minimálnej investície sprístupňuje PWM aj klientom, ktorí dnes majú nakúpené korporátne dlhopisy, ktoré chcú držať do splatnosti, no zároveň majú aj voľnú hotovosť, ktorú by chceli zainvestovať dlhodobejšie. Aktuálne výnosy na dlhopisovom trhu sú pre nich nezaujímavé a hľadajú cestu k vyššiemu výnosu. Je rozdiel medzi kúpou dlhopisu, kde klient pozná jeho kreditné riziko, výnos do splatnosti a splatnosť, a individuálnym nákupom iných cenných papierov (napríklad aj akcií, akciových fondov, investičných certifikátov a pod.). Preto veľa klientov nad týmto krokom váha. Vďaka aktuálne nízkej vstupnej hranici je tento spôsob investovania dostupný a klient tak nemusí byť neustále v strehu z toho, ako sa jeho investíciám darí a čo sa globálne na trhoch deje. O toto sa postará Privatbanka a jej špecialisti.

Typové Konzervatívne portfólio				50 000	EUR	Očakávaný výnos (p. a.)			Objem v EUR
Investičný nástroj	Typ	Emitent/Manažér	FEREO	Podiel na portfóliu	Mena	pessimistic	neutral	optimistic	
Hotovosť		Privatbanka, a.s.	F	1,00 %	EUR		0,90 %		500
Lokálny slovenský korporátny bond	korporátny dlhopis	rôzni emitenti	F	40,00 %	EUR		4,50 %		20 000
International High Yield Bond ETF (IHY US)	dlhopisové ETF	Van Eck	F	15,20 %	USD	-6,33 %	6,33 %	18,99 %	7 600
iShares Euro High Yield Corporate Bond UCITS ETF (EUNW)	dlhopisové ETF	BlackRock Asset Management	F	28,80 %	EUR	-5,20 %	5,20 %	5,20 %	14 400
SPDR S&P International Telecom Sector (IST US)	akciové ETF	State Street Bank and Trust Company	E	1,25 %	USD	-2,29 %	2,29 %	6,87 %	625
iShares STOXX Europe 600 Select Dividend 30 ETF (SD3PEX)	akciové ETF	BlackRock Asset Management	E	2,50 %	EUR	-4,12 %	4,12 %	12,36 %	1 250
Powershares Variable Rate Preferred Portfolio (VRP US)	akciové ETF	Powershares	E	1,25 %	USD	-5,29 %	5,29 %	15,87 %	625
SPDR Dow Jones International Real Estate ETF (RWX US)	realitný podielový fond	State Street Bank and Trust Company	RE	2,50 %	USD	-3,62 %	3,62 %	10,86 %	1 250
SPDR DJ Global Real Estate (RWO US)	realitný podielový fond	State Street Bank and Trust Company	RE	2,50 %	USD	-3,24 %	3,24 %	9,72 %	1 250
Diskontný/bonusový certifikát, vankúš min. 15 %	bonusový certifikát	rôzni emitenti	O	5,00 %	EUR	-5,00 %	0,00 %	5,00 %	2 500
Total				100,00 %		-1,27 %	4,64 %	7,55 %	50 000

Zloženie portfólia – finančné nástroje	
hotovosť	1,00%
korporátny dlhopis	40,00%
dlhopisové ETF	44,00%
akciové ETF	5,00%
diskontný/bonusový certifikát	5,00%
realitný podielový fond	5,00%
SPOLU	100,00%

Zloženie portfólia – FEREO	
Fixed income	85,00%
Real Estates	5,00%
Opportunities	5,00%
Equities	5,00%
SPOLU	100,00%

Menová diverzifikácia	
EUR	77,30%
USD	22,70%
SPOLU	100,00%

Privatbanka aranžovala emisiu

DLHOPISY TIRRELLUS 3

v celkovej hodnote

5 000 000,-

Mena: EUR

Fixný kupón: 4,50 % p. a.

Dátum emisie: 16. 10. 2014

Splatnosť: 1 roky

Emitent:

Tirrellus, a. s.

Ďalší člen eurorodiny

1. januára 2015 sa Litva ako posledná z pobaltských krajín stáva členom Európskej menovej únie.

Ing. Mgr. Richard Tóth, PhD.
hlavný ekonóm

Euro zaviedlo v roku 1999 jedenásť štátov – okrem zakladajúcich krajín Európskych spoločenstiev (Nemecko, Francúzsko, Taliansko a Benelux) zaviedli spoločnú menu aj Írsko, Španielsko, Portugalsko, Fínsko a Rakúsko. V roku 2001 sa k nim pridalo Grécko, v roku 2007 Slovinsko, v roku 2008 Malta a Cyprus, v roku 2009 Slovensko, v roku 2011 Estónsko a v roku 2014 Lotyšsko. A v roku 2015 prijme menu euro aj Litva.

Pobaltské krajiny takto završujú svoju dlhoročnú snahu o zmenu orientácie z Východu na Zá-

pad, ktorá sa začala rozpadom Sovietskeho zväzu a ich osamostatnením v rokoch 1990 – 1991 a pokračovala vstupom do NATO a Európskej únie v roku 2004.

Litva bola z Pobaltia posledná, ale paradoxne chýbalo len veľmi málo, aby vstúpila už v roku 2007 ako prvá nielen z tejto trojice krajín, ale spolu so Slovinskom zo všetkých nových členov Európskej únie. Európska centrálna banka a Európska komisia totiž už raz Litvu hodnotili, na jar 2006.

Vtedy splnila štyri z piatich maastrichtských kritérií, o 0,1 percentuálneho bodu však neprešla pri inflačnom kritériu. Vtedajšia referenčná hodnota (priemer inflácie Poľska, Švédska a Fínska) bola na úrovni 2,6 %, Litva dosiahla 2,7 %. Európska cen-

Litva splnila kritériá s prehľadom a stala sa 19. členom Európskej menovej únie

Plnenie maastrichtských kritérií					
	Litva	Litva	Lotyšsko	Estónsko	Slovensko
Rok hodnotenia	2006	2014	2013	2010	2008
Rok prijatia	-	2015	2014	2011	2009
Inflácia (i)					
Dosiahnutá inflácia	2,7	0,6	1,3	-0,7	2,2
Referenčná hodnota	2,6	1,7	2,7	1	3,2
Saldo verejného rozpočtu (ii)					
Dosiahnuté saldo	-0,5	-2,1	-1,2	-1,7	-2,2
Referenčná hodnota	-3	-3	-3	-3	-3
Verejný dlh (iii)					
Dosiahnutý verejný dlh	18,7	39,4	40,7	7,2	29,4
Referenčná hodnota	60	60	60	60	60
Vývoj dlhodobých úrokových mier (iv)					
Dlhodobá úroková miera	3,7	3,6	3,8	na (vi)	4,5
Referenčná hodnota	5,9	6,2	5,5	na (vi)	6,5
Stabilita výmenného kurzu (v)					
Účasť v ERMII	áno	áno	áno	áno	áno
Devaluácia z iniciatívy krajiny	nie	nie	nie	nie	nie
Viac ako 2,25 % odchýlka od parity	nie	nie	nie	nie	nie

Poznámky:

(i) Priemer medziročnej harmonizovanej inflácie v referenčnom období nemá presiahnuť priemer troch krajín s najnižšou infláciou, zvýšený o jeden a pol percentuálneho bodu. Referenčným obdobím je posledné známe dvanásťmesačné obdobie pred hodnotením krajiny. Referenčná hodnota sa vypočítava z inflácie všetkých krajín EÚ.

(ii) Priemer výnosov desaťročných štátnych dlhopisov v referenčnom období nemá presiahnuť priemer takýchto dlhopisov tých krajín, ktoré boli referenčnými pre infláciu, zvýšený o dva percentuálne body. Referenčné obdobie je identické ako pred infláciou.

(iii) Deficit verejného rozpočtu v referenčnom roku nesmie prekročiť hranicu troch percent nominálneho HDP. Referenčný rok je posledný rok pred rokom, v ktorom sa krajina posudzuje.

(iv) Podiel verejného dlhu na HDP nemá v referenčnom roku prekročiť 60 % HDP. Referenčný rok ako pre kritérium deficitu.

(v) Kurz meny prístupujúcej krajiny má byť stabilný voči euru. Mena sa má pohybovať vo fluktuálnom pásme $\pm 2,25\%$ okolo centrálnej parity stanovenej pri vstupe do dvojročného sledovaného obdobia v mechanizme ERM 2, pričom devaluácia domácej meny z vôle prístupujúcej krajiny bola postačujúcou podmienkou na vylúčenie krajiny z prístupových rokovani. Revaluácia bola povolená.

(vi) Vzhľadom na nelikvidný dlhopisový trh dlhopisové výnosy posudzované neboli.

trálna banka a Európska komisia boli prísne a krajinu nekvalifikovali na vstup.

Teraz však Litva kritériá splnila s prehľadom a stala sa 19. členom Európskej menovej únie. Ak porovnáme hospodársku silu prístupujúcej krajiny s priemerom eurozóny, potom Litva patrí spolu so Slovenskom, s Lotyšskom a Estónskom medzi najchudobnejšie krajiny, ktoré do menovej únie vstupovali po roku 1999. Na druhej strane je však ich konvergencia dlhodobá, aj po roku 2009, rýchla a sú bez významných makroekonomických nerovnováh. Už teraz dobehli viaceré staré členské krajiny eurozóny. Nebudú pre eurozónu príťažou, práve naopak.

Všeobecné informácie o Pobaltí a Slovensku

	Litva	Lotyšsko	Estónsko	Slovensko
Názov v domácom jazyku	Lietuva	Latvija	Eesti	Slovensko
Názov v anglickom jazyku	Lithuania	Latvia	Estonia	Slovakia
Zriadenie:	republika	republika	republika	republika
Vznik	11. 3. 1990	4. 5. 1990	20. 8. 1991	1. 1. 1993
Člen EÚ od	1. 5. 2004	1. 5. 2004	1. 5. 2004	1. 5. 2004
Člen EMÚ od	1. 1. 2015	1. 1. 2014	1. 1. 2011	1. 1. 2009
Predchádzajúca mena	litas	lats	kroon	koruna
Člen NATO od	29. 3. 2004	29. 3. 2004	29. 3. 2004	29. 3. 2004
HDP v EUR	34,6 mld.	23,4 mld.	18,6 mld.	72,1 mld.
HDP na obyv., podiel na priemere EÚ	67,20 %	59,60 %	68,80 %	75,00 %
Podiel poľnohosp., priemyslu a služieb na HDP	4 %/28 %/68 %	4 %/22 %/74 %	4 %/29 %/67 %	4 %/35 %/61 %
Podiel dovozu a vývozu tovarov a služieb na HDP	167 %	88 %	191 %	187 %
Hlavný obchodný partner	Rusko 20 %, Lotyšsko 10 %, Estónsko 8 %	Rusko 18 %, Litva 15 %, Estónsko 12 %	Švédsko 17 %, Fínsko 15 %, Rusko 13 %	Nemecko 22 %, Česko 15 %, Poľsko 9 %
Podiel verejných výdavkov na HDP	34,40 %	36,10 %	38,30 %	38,70 %
Verejný dlh na HDP	39,40 %	38,10 %	10,00 %	55,40 %
Rozloha	65 300 km ²	64 589 km ²	45 227 km ²	49 036 km ²
Hraničí s	Lotyšsko, Bielorusko, Poľsko, Rusko (Kalinin.)	Švédsko, Estónsko, Litva, Rusko, Bielorusko	Švédsko, Fínsko, Rusko, Lotyšsko	Maďarsko, Poľsko, Česko, Rakúsko, Ukrajina
Dĺžka hraníc (z toho pobrežie)	1 574 km (90 km)	1 862 km (494 km)	1 450 km (769 km)	1 652 km (0 km)
Najvyšší bod	294 m	312 m	318 m	2 655 m
Počet obyvateľov	2 979-tis.	2 023-tis.	1 340-tis.	5 412-tis.
Hustota	46 obyv./km ²	31 obyv./km ²	30 obyv./km ²	110 obyv./km ²
Hlavné mesto (počet obyv., podiel na populácii)	Vilnius (539-tis., 18 %)	Riga (747-tis., 37 %)	Tallinn (400-tis., 30 %)	Bratislava (465-tis., 9 %)
Etnické skupiny	Litovčania 84,2 %, Poliaci 6,6 %, ostatní 9,2 %	Lotyši 59,5 %, Rusi 27 %, ostatní 13,5 %	Estónci 69 %, Rusi 26 %, ostatní 5 %	Slováci 80,7 %, Maďari 8,5 %, ostatní 10,8 %
Hlavné náboženstvo	rímskokatolícke	evanjelické	evanjelické	rímskokatolícke

Poznámka: Údaje za roky 2012 až 2014

Otevřená architektura není obvyklá

Již pátým rokem společně s kolegy z pražského zastoupení Privatbanky pomáhám nejbonitnějším klientům banky z ČR ochránit a budovat hodnotu jejich majetku.

Ing. Alexander Cetl
Reprezentant banky v České republice

Naši klienti dosahovali svého bohatství díky správnému obchodnímu rozhodování. Často podstupovali riziko a někdy i sázeli na jednu kartu. Když jde ale o finance, které spoří takzvané pro budoucí generace, rozhodují se velmi důkladně s důrazem na uchování majetku a většinu prostředků umisťují do konzervativních nástrojů.

Tradiční bankovní produkty jako spořicí účty a termínované vklady považují majetní Češi za málo výnosné a jsou využívány sporadicky a populární mezi našimi klienty nebyly ani nedávné emise spořicích státních dluhopisů. Které finanční nástroje tedy mají čeští klienti nejvíce v oblibě? Zkusím to shrnout.

Klienti se většinou přiklání ke korporátním dluhopisům. Díky svým zkušenostem často dokáží jednotlivé emity důkladně vyhodnotit a o klíčových titulech ve svých portfoliích mají velmi dobrý přehled. To platí především u domácích emitentů.

V případě zahraničních korporátních dluhopisů klientům více doporučujeme využívat dluhopisových fondů typu ETF. V menším měřítku zprostředkováváme investice do akcií. Překvapivě ale bohatí čeští investoři hledají akciové příležitosti více v zahraničí a pražskou

Obecně je pro naše klienty velkou výhodou otevřená architektura, což v praxi znamená, že klientovi dokážeme nabídnout produkty z celého finančního trhu. To přináší klientovi velké rozšíření možností. Obvykle totiž banky na českém trhu nabízejí klientovi produkty sice v široké

Otevřená architektura znamená, že klientovi dokážeme nabídnout produkty z celého finančního trhu

burzu, až na některé dividendové tituly, spíše ignorují. Důvodem je nízký počet obchodovaných titulů s růstovým potenciálem i nízká likvidita na pražské burze. U zahraničních akcií klienti raději využívají diverzifikované fondy takzvaných blue-chip společností. Tímto termínem se označují akcie největších a nejziskovějších společností. Tedy těch se stabilním výkonem, dobrou reputací a (nebo) atraktivní dividendovou politikou.

U sofistikovanější skupiny klientů v posledních letech sledujeme růst zájmu o investiční certifikáty. Doporučujeme především certifikáty konzervativní konstrukce.

škále, ale pouze v rámci vlastní bankovní skupiny. My jsme naopak schopni klientovi rozložit riziko jak do různých produktů podle jeho rizikového profilu, tak i podle různých emitentů.

Otevřená architektura není obvyklá ani v České republice, ani v zahraničí. Banky celkově chrání získané clientské peníze před konkurencí. Naše cesta otevřené architektury je mimo jiné o sebevědomí. Pokud nabídnu klientovi výhodný produkt konkurence, neukazují tím klientovi cestu jinam? To chce odvahy! S klienty plánujeme strávit třeba i kus života a po prvních 5 letech Privatbanky v ČR vidíme, že se tato odvaha vyplácí.

Aktuality

Dosiahnuté hospodárske výsledky banky za tretí kvartál 2014

Hospodárske výsledky	k 30. 9. 2014 tis. eur
Bilančná suma (aktíva spolu)	615 808
Čistý zisk	3 063
Prevádzkový zisk	3 468

Rezidencie Pri mýte

V súčasnosti najväčší rezidenčný projekt z portfólia Penta Investments, obytný súbor Škultétyho, ponúkne po dokončení bývanie rodinného typu s prepracovanými dispozičnými riešeniami jednotlivých bytov a dôrazom na zeleň. Vzhľadom na svoje umiestnenie dostal projekt názov Rezidencie Pri mýte.

Lokalita obytného súboru sa nachádza medzi ulicami Račianska, Kominárska, a Škultétyho v bratislavskej mestskej časti Nové Mesto, v tesnej blízkosti centra. Výstavba projektu je rozdelená do dvoch etáp – v prvej bude postavených 134 bytov. Stavebné práce sa začnú v prvom kvartáli roku 2015 po udelení stavebného povolenia. V rámci prvej etapy postaví developer štyri bytové domy so šiestimi až ôsmimi nadzemnými podlažiami.

Súčasťou celého projektu budú, okrem plánovaných 335 bytov, aj priestory občianskej vybavenosti s rozlohou viac ako 1 000 m² a parkovacia kapacita v objeme 767 parkovacích miest. Noví obyvatelia Rezidencií Pri mýte ocenia architektúru vnútorného členenia bytov, ale aj jedinečné riešenie tienenia lodžii.

Bratislavský Bory Mall otvorí svoje brány už v novembri

Najnovšie nákupné centrum v Bratislave Bory Mall, ktoré vyrástlo v západnej časti Bratislavy medzi Lamačom a Devínskou Novou Vsou, otvorí svoje brány pre širokú verejnosť už 13. novembra tohto roka. Nový moderný koncept zameraný na rodiny ponúkne na ploche viac ako 54 000 m² 180 obchodov spolu s reštauráciami a kaviarňami.

Okrem nákupných možností centrum svojim návštevníkom ponúkne výnimočné architektonické prvky a zelené plochy tak v interiéri, ako aj exteriéri.

Bory Mall, z dielne svetoznámeho talianskeho architekta Massimiliana Fuksasa, svojim návštevníkom poskytne vyvážený mix nákupov, zábavy a služieb. V Bory

Mall otvorí svoje prvé slovenské predajne niekoľko nových značiek, v ponuke zároveň nebude chýbať všetko, čo už na Slovensku poznáme a čo sme si obľúbili. Pre športových nadšencov je pripravené fitnesscentrum, ktoré bude unikátne svojím prepojením s externými športoviskami využiteľnými na rôzne kolektívne hry. Praktickými službami, ktoré doplnia širokú ponuku nákupného centra, sú poliklinika ProCare či pobočka Slovenskej pošty.

Ďalšie novinky prinesie Bory Mall na jar 2015 – návštevníkom ponúkne vonkajší rozľahlý Detský zábavný park a moderný multiplex CINEMAX s 12 kinosálami a jedinečnou technológiou IMAX. Bude zážitkom pre všetkých filmových fanúšikov.

Výstavba Bory Mall sa začala v januári 2013 a je súčasťou prvej etapy novej mestskej štvrte BORY. Tá významne rozšíri mesto smerom na severozápad a prinesie do spádovej oblasti doteraz chýbajúce možnosti nakupovania a trávenia voľného času. Ide o prvý development takéhoto rozsahu na Slovensku. Spája v sebe výnimočné možnosti nákupu, miesta na relax, občiansku vybavenosť, administratívne priestory a rezidenčné komplexy. Celková investícia spojená s prípravou územia a výstavbou Bory Mall predstavuje viac ako 150 miliónov eur.

Výtvarné umenie nie je len o estetike, ale aj o idej, ktorú dielo nesie

V Privatbanke rozvíjame okrem štandardných foriem investovania aj menej tradičné riešenia, napríklad investície do umenia. V nasledujúcom článku Vám predstavíme jedného zo súčasných slovenských maliarov Erika Šilleho.

Erik Šille

Mladý slovenský výtvarník Erik Šille (1978), rodák z Rožňavy, je jedným z najvýraznejších predstaviteľov mladej generácie, ktorá vstúpila na scénu po roku 2000 a invenčným spôsobom rozvírila hladinu slovenskej maľby. Študoval na Vysokej škole výtvarných umení na Katedre maľby 4. ateliéru profesora Ivana Csudaia. Školu absolvoval v roku 2006, kde následne pôsobil ako odborný asistent do roku 2010.

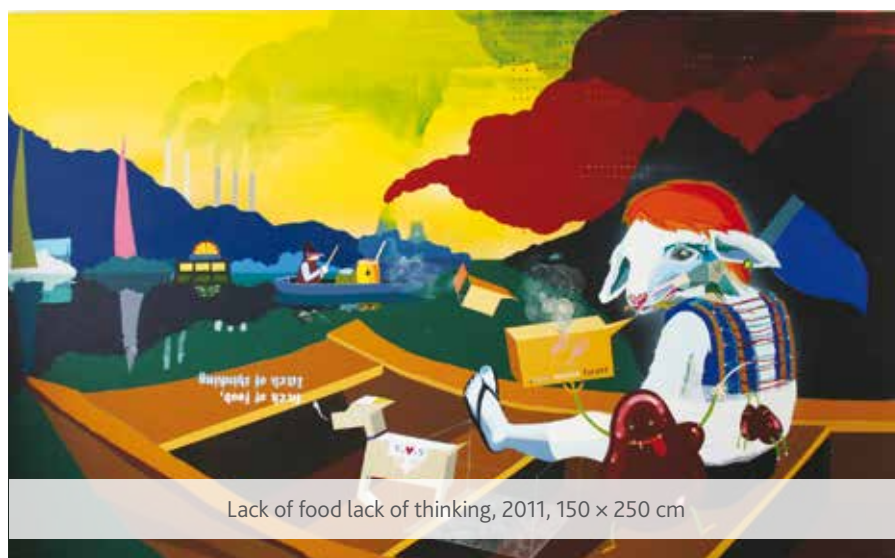
moru, ale aj morálneho ponaučenia. Jeho bizarné rozprávkové postavičky či zvieratá akoby rozprávali vlastné mikropříbehy s nástojčivými otázkami ako žiť „správne“ v uponáhlanom svete módných trendov,

nadnárodných korporácií a ekologickej devastácie. Ako nájsť svoje miesto v spoločnosti, v komunite? Vďaka neskrutnej fantázii a talentu vytvára vlastný eklektický svet, v ktorom pomocou súčasných vý-

Ako maliar som na seba veľmi prísny

Samostatne začal vystavovať v roku 2007, odvedy už mal viacero výstav doma, v Česku či v Japonsku. Jeho diela vlastní SNG, Nitrianska galéria, Wannieck Gallery Brno, Zlínska galéria atď., je zastúpený v mnohých súkromných domáciach i zahraničných zbierkach a galériách (Danubiana Meulenstein Art Museum, Nadácia VÚB, Európsky parlament v Bruseli atď.) Profesionálne sa venuje maľbe, grafike a tvorbe objektov. Je držiteľom mnohých významných ocenení doma i v zahraničí.

V tradičnom médiu závesného obrazu Erik Šille presadzuje vlastný umelecký názor ovplyvnený popkultúrou, komixom či street artom s dávkou sarkastického hu-

Lack of food lack of thinking, 2011, 150 x 250 cm

razových prostriedkov populárnej kultúry postupne buduje jedinečnú, nezameniteľnú poetiku a ikonografiu.

Okrem veľkorozmerných plátien, ktoré charakterizujú Šilleho tvorbu, predstavil autor nedávno aj komornejšiu podobu svojej tvorby a práce s malým formátom. Séria akvarelov Made in Japan je výsledkom jeho trojmesačného rezidenčného pobytu v Tokiu. Okrem formálnych a štýlistických odkazov na japonské umenie rezonujú v cykle The Adventures of Junshi and Stillborn príbehy z histórie a prítomnosti tohto starého národa.

Ako výtvarník, ktorý tvorí v súčasnosti, sa snaží, aby sa v jeho malbe čo najviac odzrkadľovali všetky znaky dnešnej doby, aby sa čo najviac reflektovali prítomnosť a aktuálne témy. Zdá sa, že v prípade Erika Šilleho by sa dalo hovoriť o angažovanej malbe... naliehavosť tém a príbehov v jeho obrazoch prestupuje do politického či etického názoru.

Jeho prístup je však odľahčený, radostný, so svojím zmyslom pre humor a iróniu, zjednodušuje a stiera rozdiely. Vtipne reflektuje a využíva súčasné symboly sveta. Jeho maliarsky program je založený na reflexii súčasnosti s jej novodobými fenoménmi konzumu, komercializmu, globalizácie či informačnej revolúcie.

Šilleho malbu charakterizujú čistota línií, presná perspektíva a jasnosť akrylových farieb, čo je jedna z hlavných vonkajších charakteristík jeho malby. Ako maliar je na seba veľmi prísny. V ateliéri trávi dlhé hodiny, často sa práca na jednom obraze pretiahne na mesiac. V každom prípade je Erik Šille nesmierne zaujímavým zjavom na slovenskej umeleckej scéne. Auru pozitívneho a vtipného mladého muža dokresľujú jeho láska k vareniu kulinárskych špecialít či podnikanie dobrodružných ciest po svete a záľuba v bojových umeniach. Vďaka neutíchajúcemu záujmu o spoločenské dianie okolo seba i vo svete ho môžete stretnúť na hudobných či umeleckých festivaloch, workshopoch a rôznych aktivitách pre mimovládne organizácie.

POUŽITÉ ZDROJE:

<http://kultura.sme.sk/c/6990361/erik-sille-stal-pred-obrazom-petra-doiga-v-nemom-uzase.html#ixzz3F-HcttdPF>
<http://www.k13.sk/erik-sille-sr/>
<http://kultura.pravda.sk/galeria/clanok/293652-erik-sille-objavil-v-japonsku-les-samovrahov/>
<http://www.sme.sk/c/3832126/na-slovensku-je-lepsie-prehravat.html#ixzz3FIA8PaKk>

Všetci hľadáme šťastie, 2013, 140 × 150 cm

Plavba Dunajom, 2014, 150 × 190 cm

Cyklistika je ťažké povolanie a jeden z najtvrdších športov na svete

Privatbanka už tradične každý rok podporuje akciu Zlatý pedál, kde sa oceňujú najlepší cyklisti roka. Inak to nebude ani tento rok, a preto sme pre vás pripravili krátke rozhovory s prezidentom Slovenského zväzu cyklistiky (SZC) Petrom Privarom a Petrom Saganom, ktorý v tejto ankete už štyrikrát zvíťazil v hlavnej kategórii.

Peter Sagan

> **Začnime netradičnou otázkou – ako ste sa dostali k cyklistike?**

Spomínam si, že keď som mal sedem rokov, organizovali saleziáni a Cyklistický spolok Žilina v miestnom lesoparku verejné preteky. Tak sme sa tam i s bratom Jurajom prihlásili a obaja vyhrali svoje kategórie. Vtedy si nás všimli tréneri Milan Novosad a Peter Zánický z tímu CYS Žilina a tak sa to celé začalo. V začiatkoch mi veľmi pomohli rodičia, veď otec dodnes chodí takmer na všetky preteky, a potom aj súrodenci, najmä brat Juraj.

> **Čo považujete za svoj najväčší úspech?**

Ťažko povedať, ako junior som bol v horskej cyklistike majster sveta, ale teraz sa venujem cestnej cyklistike a trikrát som vyhral zelený dres na Tour de France...

> **Kedy prišiel ten moment, keď ste si povedali, že toto by ma mohlo eventuálne živiť?**

Pred piatimi rokmi, keď som sa upísal tímu Liquigas ☺...

> **Je cyklistika v našich končinách dobre finančne ohodnotená?**

Určite nie je ohodnotená tak ako iné športy, napríklad tenis, formula, futbal či hokej v NHL. No pár najlepších sa určite slušne užívajú.

> **Keď už sme pri peniazoch, témou nášho vydania je sporenie, ako ste na tom, sporíte?**

Peter Sagan a pracovníci Privatbanky na slávnostnom vyhodnotení najlepšieho cyklistu roka – Zlatý pedál 2013.

Peniaze sú k životu potrebné, no myslím si, že často vedú aj pokaziť charakter. Ja som vyšiel zo skromných pomerov a viem si vážiť tvrdo zarobené peniaze. Samozrejme, premýšľam a som opatrný v tom, kam ich investujem, pretože musím myslieť aj na zadné kolieska ☺, na obdobie, keď už nebudem bicyklovať... Takže rozhodne sporiť treba.

> **Čo robíte, keď nebicyklujete?**

Toho voľného času nie je veľa, ale ak, tak predovšetkým rád oddychujem spoločne s priateľ-

kou či dobrými priateľmi, mám rád adrenalínové športy, rýchle autá, motorky – asi ako každý mladý človek. No a veľa cestujem, ale to je vlastne aj moja práca, patrí to ku kolotoču cyklistiky.

> **Aké máte plány, čo ešte chcete dosiahnuť?**

Som mladý, v cyklistike chcem ešte rásť a napredovať. Od nového roka mením tím a odchádzam do Tinkoff-Saxo. Verím, že s touto zmenou prídu ešte lepšie výsledky a budem spokojný ja i moji fanúšikovia. Držte mi palce!

Peter Privara, prezident SZC

Peter Privara

> Ako hodnotíte uplynulý rok, aké najlepšie výsledky dosiahli slovenskí cyklisti?

Rok 2014 bol pre slovenskú cyklistiku pomerne úspešný. Najlepšie výsledky dosiahli naši elitní pretekári v cestnej cyklistike Peter Sagan a Peter Velits. Peter Sagan tretíkrát po sebe získal zelený dres víťaza bodovacej súťaže na Tour de France a Peter Velits sa stal tretí raz majstrom sveta v tímovej časovke, čo je svetový unikát.

Peter Sagan, Martin Velits, Peter Velits, Peter Privara

Ako u nás funguje podpora slovenskej cyklistiky?

Väčšinu finančných prostriedkov dostávame z rozpočtu ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu, časť prostriedkov od partnerov Slovenského zväzu cyklistiky, športové oblečenie a automobily sú od našich partnerov.

> Aké peniaze sa „točia“ v (slovenskej) cyklistike?

Asi ako v každom inom športe, tak aj v cyklistike sú na Slovensku niekoľkonásobne nižšie dotácie ako v okolitých krajinách a západnej Európe. Napríklad priemerný pro tour team má rozpočet medzi 20 a 30 miliónov eur a to je suma, ktorá je vyčlenená v štátnom rozpočte pre celý slovenský šport. Na Slovensku sa podporuje cca 80 športových zväzov, čo si myslím, že nie je úplne v poriadku, a aj keď niektoré zväzy nedostávajú veľa financií, predsa len sa táto skromná suma štiepi a ani úspešné zväzy potom nedostávajú dostatok finančných prostriedkov na svoju základnú činnosť.

> Koľko stojí výbava profesionálneho cyklistu?

Profesionálny cyklista dostáva kompletnú výbavu od svojho tímu. Napríklad len pretekársky bicykel stojí približne 10-tis. eur. Jazdec v pro tour tíme má takéto bicykle štyri plus dva časovkárské špeciály. Samozrejme, každý má kompletne športové a voľnočasové oble-

čenie najvyššej kvality a takisto spoločenské oblečenie, ktoré sa používa pri slávnostných príležitostiach. Hoci sa to presne vyčíslí nedá, vybavenie jedného cyklistu stojí tím cca 70- až 80-tis. eur. Samozrejme, platy a odmeny profesionálnych cyklistov sa nedajú porovnať s finančným ohodnotením futbalistov, hokejistov, tenistov, ale dobrý cyklista sa vie počas svojej športovej kariéry zabezpečiť aj na celý život.

> Ústrednou témou vydania je sporenie, odkladajú si športovci aj na horšie časy?

Zo svojich skúseností môžem povedať, že veľmi veľa športovcov nevie pracovať s peniazmi. Buď „naletia“ svojim manažérom, alebo kamarátmi, známimi, rodinní príslušníci ich presvedčia, aké je výhodné niekde investovať, a veľká väčšina o časť svojich ťažko zarobených peňazí príde a sú aj takí, ktorí prídu o všetko. Tu vidím veľký priestor na osvetu bánk.

> A čo Vaše plány do budúcnosti?

V roku 2015 čakajú slovenskú cyklistiku kvalifikácie na olympijské hry v Riu de Janeiro, v niektorých odvetviach ako napríklad horská a dráhová cyklistika kvalifikácia už prebieha. Takisto v roku 2015 bude SZC organizovať už 59. ročník pretekov Okolo Slovenska, preteky V4, bude aj spoluorganizátorom 24-hodinových pretekov na Slovakia Ringu v Orechovej Potôni. Veríme, že rok 2015 bude podobne úspešný ako rok 2014 a slovenská cyklistika získa 4 – 6 miestieniek na OH 2016. Rovnako ako v minulých rokoch budeme zvyšovať podporu pre kluby, ktoré pracujú s deťmi a mládežou.

> Čo by ešte mohlo zaujímať našich čitateľov ☺?

Cyklistika je veľmi ťažké povolanie, a ak sa ňou rozhodne niekto živiť, cyklistikou, musí byť veľmi dobre pripravený fyzicky a psychicky, pretože je to asi jeden z najtvrdších športov na svete a relatívne slabo finančne ohodnotený. Trénuje a preteká sa za každého počasia v rôznych terénoch. Na druhej strane treba povedať, že výkonnosť a rekreačná cyklistika je fantastický šport, ktorý odporúčam všetkým ľuďom, bicykel je najlepší rehabilitačný prostriedok na kĺby, je to ekologický dopravný prostriedok, v celej Európe a na celom svete sa budujú cyklochodníky a, chvalabohu, už aj Slovensko sa v tomto smere zobúda a stáva sa pomaly cyklistickou krajinou.

BRATISLAVA

Ing. Jozef Krammer

mobil: +421 914 342 041
krammer@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Eva Havasová

mobil: +421 907 878 769
havasova@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Ľubica Homerová

mobil: +421 915 785 536
homerova@privatbanka.sk

KOŠICE

PhDr. Imrich Urbančík, CSc.

mobil: +421 915 930 114
urbancik@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Linda Grešková

mobil: +421 911 667 394
greskova@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Mária Kubatka

mobil: +421 908 938 206
kubatka.maria@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Juraj Kalivoda

mobil: +421 903 552 743
kalivoda@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Lucia Litvová

mobil: +421 911 880 907
litvova@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Lucia Magicová

mobil: +421 911 994 276
magicova@privatbanka.sk

BRATISLAVA

RNDr. Ing. Rastislav Malatíneč

mobil: +421 905 757 934
malatinec@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Jozefína Malová

mobil: +421 903 485 631
malova@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Zlatica Murányiová

mobil: +421 911 856 846
muranyiova@privatbanka.sk

BRATISLAVA

Ing. Juraj Rybár

mobil: +421 940 854 654
rybar@privatbanka.sk

BANSKÁ BYSTRICA

Ing. Vlasta Murínová

mobil: +421 911 489 068
murinova@privatbanka.sk

KOŠICE

Ing. Viera Kratochvílová

mobil: +421 903 486 166
kratochvilova@privatbanka.sk

KOŠICE

Ing. Zuzana Šuchaňová

mobil: +421 911 102 109
suchanova@privatbanka.sk

KOŠICE

Ing. Milan Bielený

mobil: +421 911 677 096
bieleny@privatbanka.sk

KOŠICE

Ing. Marek Fekete

mobil: +421 903 250 117
fekete@privatbanka.sk

NITRA

Ing. Gabriela Tórková

mobil: +421 911 789 598
torokova@privatbanka.sk

PIEŠŤANY

Mgr. Alena Urbanová

mobil: +421 911 677 095
urbanova@privatbanka.sk

TRNAVA

Ing. Roman Novák, PhD.

mobil: +421 911 244 502
novak@privatbanka.sk

ŽILINA

Ing. Dagmar Matulová

mobil: +421 911 994 442
matulova@privatbanka.sk

ŽILINA

Ing. Alina Tóthová

mobil: +421 915 252 949
tothova@privatbanka.sk

PRAHA, CZ

RNDr. Radovan Jakubčík, PhD.

mobil: +420 731 675 979
jakubcik@privatbanka.cz

PRAHA, CZ

Marek Sýkora

mobil: +420 724 839 760
sykora@privatbanka.cz

PRAHA, CZ

Ing. Alexander Cetl

mobil: +420 734 432 808
cetl@privatbanka.cz

PRAHA, CZ

Ing. Libor Ďurovič

mobil: +420 731 691 947
durovic@privatbanka.cz

PRAHA, CZ

Ing. Aleš Mrkva

mobil: +420 734 523 932
mrkva@privatbanka.cz

PRAHA, CZ

Bc. Pavla Procházková

mobil: +420 734 264 194
pprochazkova@privatbanka.cz

Privatbanka, a. s. – ústredie
Einsteinova 25
851 01 Bratislava 5
tel.: +421 2 3226 6111
fax: +421 2 3226 6900
www.privatbanka.sk
Adresa zastúpenia pre ČR
Florentinum, Budova A
Na Florencii 2116/15
110 00 Praha 1
tel.: +420 222 333 011
fax: +420 222 323 222
www.privatbanka.cz

AJ PRIVÁTNE BANKOVNÍCTVO JE UMENIE

RADI VÁM PREDSTAVÍME MOŽNOSTI PRIVÁTNEHO BANKOVNÍCTVA,
TAK AKO HO VIDÍ PRIVATBANKA